

GGZ Friesland

Jaarverslag 2024

Stichting GGZ Friesland

Bestuursverslag	3
Jaarverslag 2024 Raad van Toezicht Stichting GGZ Friesland	14

JAARREKENING

1	Geconsolideerde balans per 31 december 2024	21
2	Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2024	23
3	Geconsolideerd overzicht totaalresultaat	24
4	Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2024	25
5	Grondslagen van waarderingen en resultaatbepaling	27
6	Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2024	42
7	Mutatieoverzicht immateriële vaste activa	58
8	Mutatieoverzicht materiële vaste activa	59
9	Mutatieoverzicht financiële vaste activa	59
10	Overzicht langlopende schulden ultimo 2024 (geconsolideerd)	60
11	Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2024	61
12	WNT-verantwoording 2024 Stichting GGZ Friesland	66
13	Enkelvoudige balans per 31 december 2024	71
14	Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2024	73
15	Grondslagen van waarderingen en resultaatbepaling enkelvoudige jaarrekening	75
16	Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2024	76
17	Enkelvoudig mutatieoverzicht immateriële vaste activa	89
18	Enkelvoudig mutatieoverzicht materiële vaste activa	90
19	Enkelvoudig mutatieoverzicht financiële vaste activa	90
20	Overzicht langlopende schulden ultimo 2024 (enkelvoudig)	91
21	Toelichting op de enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2024	92
22	Vaststelling en goedkeuring	96

OVERIGE GEGEVENS

1	Statutaire regeling winstbestemming	99
2	Nevenvestigingen	99
3	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	100

Bestuursverslag

Het bestuur van de stichting GGZ Friesland biedt hierbij zijn bestuursverslag aan voor het boekjaar dat geëindigd is op 31 december 2024.

Inleiding

Algemene ontwikkelingen in de GGZ

De Nederlandse zorg staat voor de nodige uitdagingen en dat geldt ook voor de zorg voor mensen met (ernstige) psychische problemen en psychiatrische stoornissen. Niet voor niets is in 2022 het Integraal Zorgakkoord (IZA) tot stand gekomen. Het belangrijkste doel van het IZA is om de toegankelijkheid, kwaliteit en betaalbaarheid van de zorg op lange termijn te waarborgen. Met het akkoord moet het hoofd worden geboden aan de groeiende zorgvraag, de stijgende zorgkosten, het personeelstekort in de zorgsector en de noodzaak om de zorg duurzamer en efficiënter te organiseren. GGZ Friesland is als kerninstelling nauw betrokken bij de regionale uitwerking van het IZA, maar ook intern staat de organisatie voor de nodige uitdagingen.

Strategische koers 'It begjint tegearre.'

In de strategische koers van GGZ Friesland worden de grote transitie's in de zorg, de strategische keuzes van GGZ Friesland en de operationele opgaven die daaruit voortkomen bij elkaar gebracht. Deze Strategische koers 2024-2028 die begin 2024 is vastgesteld beschrijft een negental strategische doelen. Deze weerspiegelen niet alleen de organisatorische ambities, maar adresseren ook de verwachtingen en behoeften van patiënten en medewerkers en zijn gericht op duurzame verbeteringen in zorgkwaliteit. Bovenal is de koers gericht op organisatorische efficiëntie, waardoor er meer gedaan kan worden met de steeds schaarser wordende financiële middelen en de schaarser wordende arbeidscapaciteit efficiënter en effectiever kan worden ingezet. Jaarlijks maken we een ambitienota waarin we de specifiek jaardoelen beschrijven. In 2024 hebben we de nodige aandacht gegeven aan het op orde brengen van de bedrijfsvoering zodat sturing op het financiële resultaat en het in staat zijn tot deugdelijk verantwoord worden gerealiseerd. Een belangrijk doel in 2024 was dan ook het realiseren van de begroting. Dat is een randvoorwaarde voor het nu en in de toekomst kunnen realiseren van een nieuwe kliniek. GGZ Friesland heeft de begroting van 2024 ruim gerealiseerd waardoor er inmiddels een gezonde organisatie staat en er een goede basis ligt voor de bouw van de nieuwe kliniek in Leeuwarden. Verder hebben we in 2024 de implementatie van het nieuwe EPD voorbereid. De invoering van het EPD heeft begin 2025 plaatsgevonden.

Algemene informatie

De strategische koers van GGZ Friesland in 2024 kenmerkt zich door het volgende:

Uitgangspunten:

- Herstelvisie is leidend in alles wat wij doen
- Het gedachtegoed van de High Performance Organization (HPO) vormt de basis volgens welke principes wij werken

Drie thema's bepalen ons organisatiebeleid:

- Meer en betere samenwerking, zowel in- als extern
- Meer eigenaarschap en lokale regie; inhoudelijke sturing bij de professionals in de regio
- Minder bureaucratie en minder regeldruk

Strategisch kiezen wij:

- GGZ Friesland is er met name voor de ernstige psychiatrische aandoeningen

- Synaeda voor de meer planbare specialistische psychiatrie
- Wij vormen de ruggengraat in de regio met Acut, Klinisch, ernstige psychiatrie voor de verschillende doelgroepen

(Kern)activiteiten van de Stichting

GGZ Friesland is een geïntegreerde instelling die zorg biedt aan mensen van 0 tot 100 jaar met ernstige en complexe psychische stoornissen. Deze zorg beslaat het totale palet: triage, acute zorg (ambulant en klinisch), diagnostiek, ambulante behandelingen (zowel outreachend, poliklinisch als middels eHealth), klinisch verblijf zo nodig binnen de wet Wvvgg, Beschermd Wonen. Het werkgebied is vooral de gehele provincie Friesland. De herstelvisie is de leidraad voor het (be)handelen. Ervaringsdeskundigen én familie en naasten zijn van onschatbare waarde en nemen een belangrijke plek in de behandeling. Sinds de overdracht van delen van de basis GGZ en kortdurende Specialistische GGZ naar een andere partner (Synaeda) heeft de GGZ Friesland haar kerntaken verspreid over twee bedrijfsonderdelen waarbij GGZ Friesland de zorg aan mensen met ernstige psychische stoornissen, met vaak comorbide problematiek, zoals verslaving, verstandelijke beperking of met een juridische titel op zich neemt.

Juridische structuur

Stichting GGZ Friesland (verder te noemen: GGZ Friesland) is op 3 september 2019 enig aandeelhouder van Synaeda PMC B.V. (verder te noemen: Synaeda) geworden. In de vier jaren daarvoor heeft GGZ Friesland zijn enkelvoudige planbare zorg overgebracht naar Synaeda, vanuit de overtuiging dat deze zorg daar het meest passend geleverd kan worden. Synaeda is in deze structuur een zelfstandig opererende organisatie met een eigen karakter.

Er is sprake van een personele unie in bestuur en in intern toezicht. De samenstelling van de raden van bestuur zag er in 2024 als volgt uit.

Periode 1 januari t/m 31 juli 2024

De heren A. Bell en T. Dhondt waren bestuurders van GGZ Friesland, Synaeda en CAGGB. De Raad van Toezicht van GGZ Friesland vormde ook de Raden van Commissarissen van Synaeda en CAGGB

Periode 1 augustus t/m 31 december 2024

De heer A. Bell was bestuurder van GGZ Friesland, Synaeda en CAGGB. De Raad van Toezicht van GGZ Friesland vormde ook de Raden van Commissarissen van Synaeda en CAGGB.

In 2024 is een wervingsprocedure ingezet om een bestuurder voor de zorginhoudelijke portefeuille te werven. In de tweede poging daartoe is dat gelukt. De bestuurder mevrouw G. van der Meer treedt aan per 1 februari 2025 als lid van de Raad van Bestuur van GGZ Friesland.

Tot slot is GGZ Friesland enig aandeelhouder van GGZ Collectief B.V. Hierin vinden geen activiteiten plaats.

Interne organisatiestructuur en personele bezetting

De interne organisatiestructuur wordt gekenmerkt door een systeem van duale besturing. Dit betekent dat zowel de bedrijfsvoering als de inhoudelijke zorgaspecten gelijkwaardig vertegenwoordigd zijn op het niveau van de raad van bestuur, de directies en de managementlaag daaronder. Elk duo heeft een integrale verantwoordelijkheid voor hun specifieke onderdeel en de Raad van Bestuur draagt de verantwoordelijkheid voor de hele

organisatie. De besturingscyclus is zodanig ontworpen dat op alle niveaus dezelfde set prestatie indicatoren worden gebruikt, waarbij het aggregatieniveau verschilt. De verantwoording richting de Raad van Toezicht is op eenzelfde manier ingericht. Voorafgaand aan de plenaire vergaderingen van de Raad van Toezicht worden de verantwoordings-rapportages uitgebreid besproken in de Auditcommissie en/of de Commissie Kwaliteit en Veiligheid.

Op management en directieniveau heeft een aantal wisselingen plaatsgevonden. Op de bestuurssamenstelling is hiervoor al ingegaan.

GGZ Friesland heeft vanwege verdere professionalisering van de medezeggenschap met elk van haar medezeggenschapsraden een samenwerkingsovereenkomst gesloten. Naast de geldende wet- en regelgeving bepalen de overeenkomsten de samenwerking tussen de Raad van Bestuur en de Ondernemingsraad, de Cliëntenraden en de Familieraad. Deze overeenkomsten zijn gesloten vanuit de gedachte de medezeggenschap zo “laag” mogelijk in de organisatie neer te willen leggen. In 2024 hebben de medezeggenschapsraden en de Raad van Bestuur ervaring opgedaan van het werken met de samenwerkings-overeenkomsten. En in de praktijk blijkt dat waar de samenwerkingsovereenkomsten afwijken van de regelingen in de wet dit soms voor verwarring zorgt in de samenwerking. In 2025 zullen de medezeggenschapsraden en de Raad van Bestuur de overeenkomsten evalueren. Het uitgangspunt dat vertegenwoordigers van de medezeggenschap door de organisatie in een zo vroeg mogelijk stadium in de plannen worden betrokken is en blijft een belangrijk. In 2024 zijn de medezeggenschapsraden op belangrijke dossiers geconsulteerd, onder andere in de werving van een nieuwe bestuurder, de BC Middelsee en zijn de raden nauw betrokken bij de implementatie van Ons. Om de raden in een zo vroeg mogelijke fase nauw te betrekken bij strategische ontwikkelingen heeft de Raad van Bestuur midden 2024 de zogenaamde kwartaalbijeenkomsten geïntroduceerd. Elk kwartaal worden de raden in een gezamenlijke bijeenkomst geïnformeerd over relevante strategische dossiers en is er de ruimte om daarover vragen te stellen. De raden krijgen dan ook zicht op de momenten dat zij bij de ontwikkeling van het dossier betrokken kunnen of willen worden. In 2024 heeft onder andere de BC Middelsee, Ons, capaciteitsmanagement en het ZZP beleid op de agenda gestaan.

Het baart de Raad van Bestuur wel zorgen dat het voor sommige raden steeds lastiger wordt om vrijwilligers te werven. Met name voor de Familieraad is dit een actueel onderwerp. Maar de situatie binnen GGZ Friesland staat niet los van de landelijke ontwikkeling, GGZ Friesland ondersteunt de Familieraad zoveel als mogelijk bij de werving van nieuwe leden.

In 2024 hebben de Raad van Bestuur en de specialistische staven een volgende stap gezet in hun streven om de professionals beter bij de vormgeving van de organisatie te betrekken. De Raad van Bestuur hecht aan een dergelijke participatie van de zorgprofessionals. Er is een overlegstructuur tussen de staven en de Raad van Bestuur afgesproken en de staven nemen deel aan de strategische overleggen waarin naast de Raad van Bestuur ook de directeuren en de managers van de staf deelnemen. Inmiddels hebben alle beroepsgroepen een formele samenwerkingsovereenkomst met de Raad van Bestuur afgesloten. Als laatste de Verpleegkundige Advies Raad (VAR) begin 2025 nadat deze in 2024 is voorbereid.

Belangrijke elementen van het gevoerde beleid

Nieuwbouw

In het afgelopen jaar heeft GGZ Friesland, nadat in 2023 vanuit financiële overwegingen is besloten de bouwplannen tijdelijk on-hold te zetten, een nieuwe businesscase Middelsee opgesteld. In 2025 zullen we de financieringsaanvraag voor deze nieuwbouw, een HIC met poliklinieken, instellen bij de externe financiers. Hiermee wordt een volgende stap in de richting van de ambitie van GGZ Friesland gezet, om de toegankelijkheid en kwaliteit van de geestelijke gezondheidszorg in de regio te verbeteren. Om haar financiële gezondheid en duurzaamheid op de lange termijn te waarborgen zet GGZ Friesland zich onverminderd in om

de bouw van de kliniek te realiseren op basis van de aangepaste geformuleerde uitgangspunten.

Uitwerking Integraal zorgakkoord in Friesland

In samenwerking met diverse zorgpartners en stakeholders is er in 2023 een bijdrage geleverd aan de regionale inspanningen om de geestelijke gezondheidszorg in de provincie Friesland te verbeteren. In 2024 hebben we de samenwerking met zorgpartners, het Sociaal domein, verzekeraars en alle andere betrokkenen bij het Friese Integraal Zorgakkoord (www.FrIZA.nl) geïntensiveerd. De toenemende druk op de zorg en een afname van de beroepsbevolking maakt dat een nieuwe wijze van (samen)werken om de kwaliteit en toegankelijkheid te waarborgen onvermijdelijk is. Het regiobeeld GGZ laat een gedetailleerd beeld van de uitdagingen en kansen zien binnen de GGZ in de provincie en in het regioplan is een pad uitgestippeld voor toekomstige acties en verbeteringen. GGZ Friesland heeft met zijn kennis en expertise onder meer bijgedragen aan de totstandkoming van een regiobeeld, inclusief een verdiepend regiobeeld GGZ, en regioplan.

Friesland heeft de ambitie 'van zorg naar gezondheid en welbevinden door het versterken van de mienskip'. Om deze ambitie te bereiken werken wij langs de lijn 'sterke sociale basis' en 'passende en toegankelijke zorg'. De regionale focus ligt op het aanpakken van vier opgaven: gezond leven & opgroeien, gezond ouder worden, mentale gezondheid & weerbaarheid, en het creëren van een toekomstbestendig zorglandschap door middel van concentratie & spreiding.

In werkgroepen zijn deze lijnen in 2024 uitgewerkt in o.a. het Transformatieplan Mentale gezondheid en veerkracht. De vele activiteiten die tot eind 2027 worden ontwikkeld en ingevoerd moeten leiden tot kwalitatief goede, toegankelijke en betaalbare GGZ. In nauwe samenwerking met de huisartsen, gemeenten, welzijn zorgen wij ervoor dat inwoners zo snel als mogelijk op de juiste plek worden ondersteund of behandeld. Zo licht als mogelijk en zo intensief als nodig. Het Transformatieplan wordt de eerste helft van 2025 ingediend, naar verwachting start de uitvoering van de activiteiten half 2025.

GGZ Friesland doet dat in nauwe samenspraak in het door haar opgerichte Fries Netwerk Psychiatrie waarin de grotere ggz-instellingen, huisartsen, patiëntenorganisatie en de grootste verzekeraar in Friesland verenigd zijn. De IZA ontwikkelingen sluiten nauw aan bij de ambities van GGZ Friesland om de hulpvraag van burgers en patiënten in samenwerking met andere zorg- en dienstenaanbieders op te pakken, zoals in de regioteams, de epa-pilots, het Súd West Fryslân samenwerkingstraject en de FACT+ en ACT-teams.

Externe audits HKZ EN Informatie Beveiliging (IB)

Zowel voor de HKZ als voor IB zijn we in 2024 door externe auditoren bezocht. Voor beide zijn we opnieuw gecertificeerd. Zij het dat de externe audit Informatie Beveiliging pas in tweede instantie met goed gevolg is afgelegd. Er moesten met name op beleidsniveau nog enkele stukken worden aangeleverd.

Expertisenetwerken

Binnen GGZ Friesland is in 2024 het aantal expertisenetwerken uitgebreid tot de volgende acht netwerken opgezet en/of in ontwikkeling: Herstel ondersteunende zorg, Leefstijl, Psychose, Eetstoornissen, LVB & Psychiatrie, Ontwikkelingsstoornissen, Angst & Stemming en Persoonlijkheid en Trauma. Deze netwerken streven ernaar kennisdeling en -ontwikkeling te bevorderen om specialistische behandeling en begeleiding te blijven bieden.

Het voortzetten van de ontwikkeling van expertisenetwerken wordt gezien als cruciaal voor het behoud en de ontwikkeling van kennis binnen GGZ Friesland. Met een hernieuwde focus wil GGZ Friesland de expertisenetwerken in 2025 verder ontwikkelen.

Hervorming reactivering MindUp

Een belangrijke doel van MindUp, onderdeel van GGZ Friesland, is de hervorming van de reactivering. Het doel van de hervorming is niet alleen om een rendabele werkwijze te creëren maar ook om ervoor te zorgen dat deze methodes goed aansluiten bij de behandelingen aangeboden door GGZ Friesland en externe ketenpartners. De implementatie van de herstructurering van MindUp zal zo naar verwachting de kwaliteit van de geboden zorg verhogen en de samenwerking binnen de gehele zorgketen verbeteren.

De eerste helft van 2024 heeft in het teken gestaan van uitwerking van de doelen naar een implementatieplan, in september is gestart met de realisatie hiervan. Vanuit de doelgroep bepaling is gestart met de uitstroom van cliënten met lichtere problematiek en wordt gewerkt aan de verbetering van de interne samenwerking met behandelteams om de instroom te bevorderen. Om de kwaliteit van de zorg te verbeteren, zijn alle medewerkers getraind in een herstelgerichte en methodische werkwijze. Daarnaast is een opzet gemaakt voor een strategisch personeelsplan welke in 2025 uitgewerkt gaat worden.

IHT en kind & jeugd

De onderdelen Spoed en Intensive Home Treatment (IHT) hebben hun ontwikkeling voortgezet conform de eerder geformuleerde strategie. Wat kind en jeugd betreft is er een toename in de zorgactiviteiten voor kinderen en jongeren waarneembaar. Het Jongvolwassenencircuit (JVC) is eerder al geïmplementeerd om de continuïteit van zorg voor jongvolwassen patiënten te waarborgen, ongeacht wijzigingen in financieringsstructuren. Dit heeft geleid tot een verhoogd aantal aanmeldingen, een trend die ook zichtbaar is bij Kinnik, mede dankzij de strategische focus op samenwerking met hoog specialistische zorgaanbieders, waaronder Jeugdhulp Fryslân. In 2024 is samen met Accare een pilot gedraaid waarbij de samenwerking verder onderzocht is. Begin 2025 is als gevolg daarvan de klinische activiteit overgedragen aan Accare.

Suicidepreventiecommissie

De suicidepreventiecommissie, in samenwerking met GGD Fryslân, gemeenten en ziekenhuizen in Friesland, heeft zich ook in 2024 gericht op het minimaliseren van het aantal suicides.

GGZ Rookvrij

Grote delen van GGZ Friesland zijn rookvrij. Tegelijkertijd is het ook voor ons vanwege recente rechtspraak en potentieel tegenstrijdige belangen van medewerkers en patiënten lastig om een geheel rookvrij GGZ Friesland in te richten. Het rookbeleid heeft daarmee nog steeds onze aandacht. In 2025 gaan we met nieuwe inzet verder om dit beleid stapsgewijs te operationaliseren voor de hele organisatie.

Diversiteit en integraliteit binnen GGZ Friesland

De in 2023 van start gegane stuurgroep Diversiteitsbeleid en inclusiviteit heeft zijn bevindingen in een strategisch overleg, begin 2024, aan de Raad van Bestuur, directie en staven gepresenteerd. Het door hen aan de Raad van Bestuur aangeboden "Adviesrapport GGZ als (LHBTQIA+) inclusieve organisatie" bevat aanbevelingen die bijdragen aan het geven van invulling en richting aan diversiteit en inclusiviteit op de werkvloer. Deze bevindingen zijn breed gedeeld we onderzoeken hoe we dit in ons beleid een vaste invulling kunnen geven. Het beleid van de Stichting is om te streven naar een evenwichtige en diverse samenstelling van bestuur, het toezichthoudend orgaan en personele bezetting.

T.a.v. de samenstelling van de Raad van Toezicht, Raad van Commissarissen en besturen wordt bij de samenstelling actief rekenschap gegeven aan de diversiteit zoals dit ook in de statuten en reglementen is verankerd. Verwezen kan worden naar de hernieuwde Raad van Toezicht/Raad van Commissarissen zoals deze op 1 januari 2024 is samengesteld. Ook bij de samenstelling van de Raad van Bestuur is diversiteit uitgangspunt.

Financiële informatie

In 2024 zijn geconsolideerd zwarte cijfers geschreven. In 2024 is er veel aandacht besteed aan verzuim en is de focus op productiviteit versterkt.

Ondanks de lastige situatie op de arbeidsmarkt is het voor de meeste vacatures gelukt om deze te vervullen, door gerichte recruitment-inzet.

Het voorgaande heeft geleid tot een positief geconsolideerd resultaat van € 2,4 miljoen. Ultimo 2024 bedraagt de solvabiliteit 28,9 en is daarmee goed op niveau (norm BNG is 20%). De DSCR bedraagt 3,9 (norm BNG is 1,3). GGZ Friesland voldoet aan de voorwaarden van de BNG.

GGZ Friesland bewaakt maandelijks de liquiditeitspositie. Het management ziet erop toe dat GGZ Friesland steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar heeft om aan de verplichtingen te kunnen voldoen. Op basis van de door GGZ Friesland opgestelde kasstroomoverzicht prognoses heeft GGZ Friesland afdoende beschikking om aan haar verplichtingen te kunnen voldoen, tevens rekening houdende met het van toepassing zijnde rekening-courant krediet van € 14 miljoen.

Voornaamste risico's en onzekerheden

Voorzien

In Q1 van 2024 is besloten om over te gaan tot de implementatie van een nieuw EPD/ZIS: Ons. Dat zal de risico's en het handwerk in de administratie aanzienlijk terugbrengen. Op 1 april 2025 is Ons daadwerkelijk (succesvol) geïmplementeerd.

In het afgelopen jaar heeft GGZ Friesland, nadat in 2023 vanuit financiële overwegingen is besloten de bouwplannen tijdelijk on-hold te zetten, een nieuwe businesscase Middelsee opgesteld. In 2025 zullen we de financieringsaanvraag voor deze nieuwbouw, een HIC met poliklinieken, instellen bij de externe financiers.

Het herstel van de productiviteit is in 2023 op gang gekomen. Gecombineerd met de beperkte stuurinformatie die voorhanden was vanwege de EPD-problematiek, is er eind 2023 een situatie van overproductie ontstaan. Een deel daarvan is met verzekeraars bij gecontracteerd. Om de productiecapaciteit in 2024 af te stemmen op het ZVW productieplafond is een beperkte reductie van ons klinisch aanbod noodzakelijk gebleken. Tevens is de doorleverplicht niet gecontinueerd in de contracten voor 2024.

Risicomanagement

Binnen GGZ Friesland is het risicomanagement breed belegd. Ingrijpende projecten starten met een prospectieve risico-inventarisatie vanuit verschillende invalshoeken, zoals financieel, zorginhoudelijke, kansen op fouten en onrechtmatigheid, personeel, bedrijfsvoering, etc.

Elke 4 maanden worden op verschillende terreinen risico's benoemd en de kans en impact daarvan ingeschat. Tevens worden de maatregelen genoemd en genomen om deze risico's te mitigeren. De prioritaire risico's en de daaraan verbonden maatregelen worden iedere 4 maanden door het bestuur en directies besproken alsmede met de Raad van Toezicht en gemonitord.

Met Triasweb heeft GGZ Friesland een meldinstrument voor incidenten in de zorg. Dit systeem bevordert dat deze incidenten worden onderzocht, besproken en eventueel maatregelen worden genomen. Dit gebeurt op team-niveau, op locatieniveau, op directieniveau en op

organisatieniveau. Ook met de Raad van Toezicht wordt dit overzicht 4-maandelijks besproken. Er zijn geen significante incidenten of lopende zaken bij de IGJ.

Grote incidenten in de zorg worden altijd geëvalueerd onder leiding van een directeur behandelzaken of de geneesheer-directeur. Maatregelen worden in verbeterregisters genoteerd en de uitvoering daarvan gemonitord.

T.a.v. informatiebeveiliging kent de organisatie een Security Officer, een Privacy Officer en een externe Functionaris Gegevensbescherming. Deze voeren interne audits uit aan de hand waarvan risico's en te nemen maatregelen in beeld worden gebracht. Verder is er beleid t.a.v. datalekken en worden DPIA's uitgevoerd waar dit aan de orde is. Maatregelen en acties worden in een verbeterregister gemonitord.

Frauderisico's zijn afgedicht middels een heldere procuratieregeling, daarbij aansluitende AO/IC maatregelen, een compliance monitor als onderdeel van met Verzekeraars afgesproken Horizontaal Toezicht en een Tax Control Framework als onderdeel van met de fiscus afgesproken Horizontaal Toezicht. Gecompleteerd met een Three Lines of Defence risicomanagementmodel. GGZ Friesland is bezig met het verder formaliseren van het fraude risico management beleid.

Milieu/Duurzaamheid

GGZ Friesland heeft zich gecommitteerd aan de 'Green Deal Duurzame Zorg' en heeft de ambitie om de zorg en de bedrijfsvoering steeds verder te verduurzamen. Om onze duurzaamheidsambities te verantwoorden en te concretiseren maken we gebruik van de Milieuthermometer Zorg die op negentien deelgebieden toetsingscriteria heeft bepaald. Hiermee kan een bronzen, zilveren en gouden certificaat behaald worden. In 2024 is ons nieuwe duurzaamheidsbeleid vastgesteld en in 2024 zijn alle voorbereidingen voor de certificering getroffen. In februari 2025 zal de audit voor certificering plaatshebben.

Hiermee kan een bronzen, zilveren en gouden certificaat behaald worden. Onze ambitie voor ligt op het behalen van het bronzen certificaat.

De thema's in de Green Deals Duurzame Zorg zijn:

1. Gezondheidsbevordering van patiënten, cliënten en medewerkers.
2. Vergroten van kennis over de impact van de zorg op het klimaat en andersom.
3. CO2-reductie volgens het klimaatakkoord van Parijs.
4. Primair grondstof verbruik met 50% verminderen in 2023 en maximale circulaire zorg in 2025.
5. Verminderen milieubelasting door medicatiegebruik.

Uit de milieuthermometer blijkt dat GGZ Friesland met name op het terrein van woon-werkverkeer stappen te zetten heeft. Met de realisatie van de vastgoedplannen haalt GGZ Friesland in 2030 de klimaatdoelen van Parijs. De noodzaak voor een duurzame bedrijfsvoering wordt nog eens versterkt door de gestegen energieprijzen (en noodzaak om zo veel mogelijk kosten te besparen). Maar duurzaamheid betreft niet alleen dit soort materiële zaken. Mentale gezondheid wordt ook beïnvloed door leefstijl. Juist bij onze patiënten is aandacht voor een gezonde leefstijl zo belangrijk. In 2022 is besloten dat die aandacht in de reguliere lijn op de werkvloer gegeven moet worden. Om kennis te bevorderen en te delen is een expertteam gevormd. Het rookvrij maken van de organisatie vormt hier uiteraard onderdeel van. Naast de lijn en projectorganisatie is er een Greenteam in wording dat zich met name zal richten op bewustwording van duurzaamheid op de werkvloer en op concrete acties die direct uitgevoerd kunnen worden."

Informatie over cultuur en gedrag en de toepassing van gedragscodes

Tweejaarlijks worden metingen gedaan die inzicht bieden in onder andere het beeld dat de medewerkers hebben op het functioneren van de organisatie (lange termijn gerichtheid, continue verbeteren en openheid & actiegerichtheid) en op de kwaliteit van de medewerkers en de leidinggevendenden. De uitkomsten van de tweejaarlijkse metingen vormen de basis voor de acties die ter verbetering ingezet worden.

GGZ Friesland kent een aantal gedragscodes inzake:

- Hoe te handelen bij ongewenst gedrag
- Nevenactiviteiten
- E-gedrag
- Klokkenluidersregeling
- Rookbeleid
- Aangifte beleid
- Agressie/geweld
- Hygiëne- en infectiepreventie

Medewerkers zijn via hun arbeidsovereenkomst aan de naleving van deze codes gebonden.

Er is een externe vertrouwenspersoon. In 2024 zijn er 13 meldingen zijn geweest.

GGZ Friesland investeert in verschillende dialogvormen waarbij in teams gestimuleerd wordt om morele thema's en vraagstukken met elkaar te bespreken.

Personele aangelegenheden

In 2024 had GGZ Friesland opnieuw te maken met een aanhoudend krappe arbeidsmarkt. Ondanks deze druk zijn we er samen in geslaagd om een groot deel van de vacatures in te vullen. Dit is mede te danken aan de gerichte inzet van gespecialiseerde recruitment-begeleiding voor functies waarin schaarste het grootst is. Door te focussen op inhoud, expertise en kwalitatieve verbinding, zijn duurzame en passende matches tot stand gebracht.

Tegelijkertijd werd het jaar sterk gekleurd door acute personele vraagstukken, waardoor er minder ruimte was voor een structurele langetermijnstrategie op het gebied van strategische personeelsplanning. Het wegvallen van zzp-inzet door de onduidelijkheden rondom de Wet DBA maakte deze situatie complexer. De balans tussen instroom en uitstroom bleef kwantitatief gezien redelijk stabiel, maar de timing van uitstroom bleek vaak lastig op te vangen. Vacatures zijn niet altijd tijdig vervulbaar, wat de druk op teams vergroot.

Toch zijn er in 2024 belangrijke stappen gezet. Zo is gestart met de ontwikkeling van een vernieuwd onboardingproces, dat gericht is op een warme, consistente en efficiënte landing voor nieuwe medewerkers. Ook zijn er verschillende initiatieven opgezet om sociale veiligheid en teamcultuur te versterken en is verdere aandacht besteed aan interne mobiliteit en doorgroeimogelijkheden binnen de organisatie. Deze thema's dragen direct bij aan goed werkgeverschap, eigenaarschap en vakmanschap: elementen die wij als organisatie centraal stellen.

Hoewel mooie resultaten zijn behaald, waren deze in 2024 nog niet altijd zichtbaar of eenduidig uitgedragen. Dat vraagt van ons een hernieuwde focus in het komend jaar op profilering en positionering, zowel binnen als buiten de organisatie. Alleen door te blijven investeren in onze medewerkers én het werkgeversimago, kunnen we duurzaam aantrekkelijk blijven in een steeds schaarser wordende arbeidsmarkt.

Op basis van de inzichten uit 2024 richten we onze aandacht in 2025 op een aantal duidelijke focuspunten. De retentiestrategie wordt verder verstevigd, het gebruik van stuurinformatie en het stimuleren van het behoudsgesprek op alle niveaus. We ontwikkelen onze

arbeidsmarktpositionering verder, met herkenbare en consistente campagnes die passen bij wie we zijn en waar we als werkgever voor staan. Het vernieuwde onboardingproces wordt organisatie breed geïmplementeerd, zodat nieuwe medewerkers vanaf dag één goed landen en aangesloten blijven.

Daarnaast blijft de noodzaak voor formatieplanning een belangrijke prioriteit, evenals verdiepende analyses rond in- en uitstroom en de verdere ontwikkeling van leiderschap binnen de organisatie. Tot slot zetten we in op het versterken van de inzet en focus op interne mobiliteit en loopbaanontwikkeling, zodat medewerkers de ruimte en het perspectief ervaren om zich duurzaam te blijven ontwikkelen binnen GGZ Friesland. Deze gezamenlijke inzet is essentieel om als organisatie wendbaar, aantrekkelijk en toekomstbestendig te blijven.

Vastgoed

Ten opzichte van de oorspronkelijke plannen is er sprake van significante wijzigingen in het financieringsstelsel, de rente, bouwkosten, energielasten, inflatie en daarmee resultaatontwikkeling, is in mei 2023 besloten de bouw voorlopig uit te stellen en de plannen opnieuw tegen het licht te houden.

Eind 2023 is het Strategisch vastgoedplan voor de periode 2024 - 2025 vastgesteld. Eerste prioriteit hierin is het realiseren van een nieuwe kliniek en polikliniek in Leeuwarden voorheen bekend onder de naam Brédyk. In 2024 is de beslissing genomen om niet verder te gaan met het originele bouwplan vanwege te hoge kosten. Vervolgens heeft een kick-off plaatsgevonden om dit project weer op te starten en juni is de Businesscase Middelsee opgeleverd. Met de goedkeuring van deze businesscase is de ruimte geboden om het project uit te werken tot een definitief ontwerp. In 2024 zijn een herzien programma van eisen en een eerste structuurontwerp opgeleverd. Tevens is in 2024 ± 4000 m² gereduceerd door verhuur van twee panden in Sneek en Leeuwarden.

Binnen het meerjaren onderhoudsplan zijn een aantal verduurzamingsprojecten uitgevoerd met DUMAVA-subsidie.

Informatie over financiële instrumenten

GGZ Friesland maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten. De belangrijkste post die hieronder geschaard kan worden is een disagio bij het Waarborgfonds voor de Zorgsector. In verband met de deelname aan het Waarborgfonds voor de Zorgsector (WFZ) heeft GGZ Friesland een niet in de balans opgenomen obligoverplichting. Deze verplichting houdt in dat, wanneer het WFZ op haar garantieverplichtingen wordt aangesproken en haar vermogen zou onvoldoende blijken om aan deze verplichtingen te voldoen, GGZ Friesland een renteloze lening van maximaal 3% van € 29,336 miljoen (€ 881K) van de geborgde leningen aan het WFZ moet verstrekken (2023: € 923K). Het WFZ blijkt financieel gezond en we zien geen aanleiding dat hierop aanspraak zal worden gemaakt. Los daarvan wordt dit continu meegenomen in het liquiditeitsbeleid als eerder benoemd.

Informatie over onderzoek en ontwikkeling

Binnen GGZ Friesland wordt onderzoek uitgevoerd om de zorg en organisatie daarvan te verbeteren en een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van wetenschappelijke kennis. Een deel van de onderzoeken worden uitgevoerd in een breder verband met andere partijen. Zo wordt er bijvoorbeeld een nieuwe behandeling voor eetstoornissen onderzocht en een interventie voor gezinnen met ouders met psychiatrische problemen. Daarnaast wordt veel

van het onderzoek uitgevoerd door medewerkers in het kader van hun opleiding. Dit wordt door de organisatie gestimuleerd en gefaciliteerd.

In het afgelopen jaar is er veel veranderd. De formatie onderzoek is inmiddels weer volledig gevuld met twee Senior onderzoekers, een nieuwe Junior onderzoeker, een promovendus, een Research Verpleegkundige en een Administratief medewerker. Hierdoor is er weer supervisie binnen de organisatie beschikbaar voor medewerkers die onderzoek willen doen.

Ook is het proces rondom het aanmelden en monitoren van onderzoek verder gestroomlijnd, en is er een procedure ingesteld om onderzoekslijnen binnen de organisatie op te kunnen zetten.

In 2024 waren er ongeveer 50 onderzoeken in uitvoer en waren er 35 aanmeldingen voor nieuw onderzoek.

GGZ Friesland is verbonden aan het Rob Giel Onderzoekscentrum (RGOc), een samenwerkingsverband tussen het Universitair Centrum Psychiatrie, GGZ Friesland, GGZ Drenthe, Lentis, Dimence groep en Mediant met het doel wetenschappelijk onderzoek te verrichten op het gebied van psychiatrische behandeling.

Informatie over maatschappelijke aspecten van ondernemen

GGZ Friesland vervult haar zorgverlenende taak in toenemende mate samen met partijen die op sociaal-maatschappelijk terrein werken en met het netwerk van de patiënt zelf. Niet alleen omdat dit naar haar overtuiging in het belang van de patiënt en diens netwerk is omdat herstel niet alleen (en soms: niet) om psychiatrische interventies vraagt. Ook wil GGZ Friesland hiermee benadrukken dat hier een bredere rol en verantwoordelijkheid ligt en dit inzet van meerdere partijen, maar ook van het eigen netwerk van de patiënt vergt.

GGZ Friesland zet daarom al langer in op het verspreiden en delen van haar kennis, onder andere via publiekscolleges over belangrijke thema's uit de sector. Deze leveren altijd veel maatschappelijke goodwill op en dragen bij aan de destigmatisering van de ggz. Een thema waar we steeds aandacht voor vragen, zoals in publicaties, in overleggen met andere partijen en door deelname aan de social run, die in 2024 opnieuw heeft plaatsgevonden, met sportieve en gemotiveerde medewerkers en die veel aandacht heeft getrokken. Verder traint GGZ Friesland collega's in instellingen, zoals de politie en brandweer, in psychiatrische beelden en in het herkennen van suïcidaliteit.

Verklaring inzake Governancecode Zorg

De Governancecode Zorg is verankerd in de statuten en reglementen van de Stichting. Hiermee zijn de bevoegdheden van en de onderlinge verhouding tussen de Raad van bestuur en de Raad van Toezicht vastgelegd.

De PDCA-cyclus is binnen GGZ Friesland strak ingericht. In 2024 is er voor gekozen om via een zogenaamde RUN rapportage strak te sturen op de operatie en via de Change rapportage te sturen op de veranderingen die voor het jaar 2024 zijn ingezet. Aan de hand van een vast format verantwoorden managers zich aan de directies over hun prestaties (productie, kosten, formatie en de kwaliteit en veiligheid van de zorg. Volgens hetzelfde format verantwoorden de directies zich iedere 4 maanden aan de raad van bestuur en vervolgens de raad van bestuur aan de Raad van Toezicht. Maandelijkse financiële rapportages worden in het 2-wekelijks overleg van de directies besproken. Daar worden een aantal malen per jaar analyses en onderzoeken besproken van meldingen van incidenten in de zorg, van de inhoud van patiëntendossiers, e.d.

Ieder jaar wordt de kwaliteit en veiligheid en de informatieveiligheid extern beoordeeld. Op beide terreinen is in 2024 deze beoordeling met goed gevolg afgelegd.

Organisatiebrede maatregelen worden in een verbeterregister opgenomen en bewaakt.

Toekomstparagraaf

Voor 2025 zullen we de focus op vijf hoofdthema's leggen. Te weten:

- Blijvende aandacht voor realisering van de begroting 2025 om de financiële gezondheid te bestendigen;
- Doorontwikkeling van de zorginhoudelijke propositie van GGZ Friesland en de vertaling daarvan voor de operatie;
- In het verlengde daarvan uitvoering van het Integraal ZorgAkkoord (IZA) door borging in onze zorginhoud;
- Verdere professionalisering van de inrichting en besturing van onze organisatie en haar processen;
- Mogelijk maken van de bouw van een nieuwe kliniek met poli's in Leeuwarden

De aandacht die in 2024 is uitgegaan naar het realiseren van de begroting blijft voor 2025 onverminderd. GGZ Friesland streeft naar een (financieel) gezonde organisatie om de benodigde kwalitatieve goede zorg te kunnen blijven leveren. Bovendien kunnen we alleen dan de bouw van de kliniek met bijbehorende poli's in Leeuwarden veilig stellen. Verder zal de implementatie van het nieuwe EPD en het inrichten van een bijbehorende beheerorganisatie de nodige aandacht vragen. En blijven we onverminderd inzetten op capaciteitsmanagement. Een prettige werkomgeving voor onze medewerkers blijft zeker ook in deze dynamische context een belangrijk aandachtspunt voor de Raad van Bestuur. Dit geven we mede vorm en aandacht via ons programma D'ynset.

Jaarverslag 2024 Raad van Toezicht Stichting GGZ Friesland

Ontwikkelingen in 2024

Meer dan in de voorafgaande jaren heeft het jaar 2024 voor GGZ Friesland een positief karakter gehad, een jaar van opbouw. We hebben dit jaar zaken in gang gezet die nu en in de toekomst moeten bijdragen aan een gezond en solide GGZ Friesland en daarmee aan de continuïteit van onze zorgverlening.

En dat is nodig want voor GGZ instellingen in Nederland zijn het enerverende tijden. De instellingen worden met uitdagende vraagstukken geconfronteerd. De krapte op de arbeidsmarkt, de tarieven die steeds meer onder druk staan en de vraag welke zorg je in de toekomst nog kunt verlenen aan welke doelgroep, zijn uitdagingen waarmee elke instelling te maken krijgt.

GGZ Friesland is zich er zeer van bewust dat in deze omstandigheden een financieel gezonde organisatie belangrijk is. Het verheugt ons dan ook dat GGZ Friesland erin is geslaagd het jaar 2024 met een positief geconsolideerd resultaat af te sluiten. Op een doelgerichte en tegelijkertijd verantwoorde wijze heeft het bestuur deze financieel gezonde basis gerealiseerd. Maar uiteraard kan dit niet zonder de inzet van de zorgprofessionals voor wie de zorg voor de patiënt altijd voorop staat. De Raad van Toezicht heeft gezien dat, hoewel het soms lastig was en voor de zorgprofessionals soms bijna tegennatuurlijk voelde, het bestuur en de zorgprofessionals dit resultaat eensgezind hebben weten te bereiken.

Het bestuur heeft maatregelen in gang gezet met betrekking tot de personeelsschaarste. Zo is en wordt er ingezet op capaciteitsmanagement, waarbij de personeelsbezetting wordt afgestemd op het beschikbare werk. Dit geeft de mogelijkheid om te monitoren of onze werkstromen wel rendabel zijn. Er is veel aandacht voor ziekteverzuim omdat we geloven in de kracht van aandacht voor medewerkers en tegelijkertijd is er hard gewerkt aan de voorbereiding van het programma D'ynset om medewerkers te ondersteunen vitaal, bekwaam, gemotiveerd en veerkrachtig aan het werk te blijven. In april 2025 start dit programma. Desondanks is het reëel om aan te nemen dat de personeelskrapte voorlopig een blijvend probleem is. De huidige manier waarop we onze zorg aanbieden is dan ook niet vol te houden. In 2024 is een start gemaakt om ons zorgaanbod in de brede zin te herijken. Past de zorg die we leveren nog bij de visie van onze organisatie en kunnen we het op deze wijze volhouden. Of moeten we gegeven de interne en externe omstandigheden andere keuzes maken. De Raad van Toezicht volgt dit proces nauwlettend en zal dat ook in 2025 blijven doen.

Vorig jaar heeft de Raad van Toezicht ingestemd met de keuze van het bestuur om Nedap/Ons te implementeren als EPD ZIS bij GGZ Friesland, nadat een eerder gekozen systeem niet voldeed. Belangrijk voor de Raad van Toezicht was dat Ons een bewezen track record heeft en bovendien voldoende draagvlak heeft bij degenen die er binnen de organisatie mee moeten werken. Het bestuur heeft een ambitieus en goed voorbereid implementatietraject aan de Raad gepresenteerd wat wij, en met name de auditcommissie, gedurende het jaar kritisch hebben gevolgd. De uiteindelijke livegang van Ons vindt plaats in 2025.

Waar in 2023 het traject om tot nieuwbouw van een kliniek te komen mede vanwege de financiële positie van GGZ Friesland on hold is gezet heeft het bestuur in 2024 een aangepast en meer passend plan voor de kliniek, inmiddels Middelsee genaamd, gepresenteerd. De Raad van Toezicht heeft er alle vertrouwen in dat er in 2025, mede vanwege de verbeterde financiële positie van GGZ Friesland, een financiering voor de kliniek kan worden gerealiseerd. Met de bouw van de kliniek Middelsee, als kern van een breder nieuwbouwplan, tilt GGZ Friesland de zorg voor de patiënten naar een hoger niveau.

Ton Dhondt heeft in 2024 zijn functie als bestuurder bij GGZ Friesland neergelegd. We bedanken Ton Dhondt voor zijn toewijding en visie, als ook voor het leiderschap dat hij bij onze organisatie heeft laten zien. Onder zijn leiding is de positie van GGZ Friesland versterkt. Ton Dhondt heeft op verschillende gebieden het initiatief genomen voor een betere samenwerking. Hierdoor is er een netwerk van grotere ggz-aanbieders, huisartsen, patiënten en zorgverzekeraars gevormd. Met name op het zorginhoudelijk vlak was zijn professionele bijdrage groot. De Raad van Toezicht is in het voorjaar een procedure gestart om een zorginhoudelijk bestuurder te werven naast Arron Bell die de algemene portefeuille in de Raad van Bestuur vervult. Een eerste poging daartoe was niet succesvol. Uiteindelijk heeft de Raad eind 2024 een nieuwe bestuurder kunnen benoemen die begin 2025 aantreedt als zorginhoudelijk bestuurder. De Raad van Toezicht is blij dat het bestuur daarmee weer volledig is ingevuld en vindt dit van groot belang voor de organisatie.

Binnen de Raad van Toezicht heeft Ger Jaarsma per januari 2024 de eind 2023 gestopte Elly van 't Hof als voorzitter van de Raad opgevolgd. Tevens zijn er twee nieuwe leden aangetreden; Trisha Boer en Gerlotte Majoor. Daarmee bestond de Raad tijdelijk uit zeven leden. In november 2024 is Hilda Rijnhart afgetreden als lid van de Raad van Toezicht en tevens voorzitter van de commissie Kwaliteit en Veiligheid. Haar twee zittingstermijnen zaten erop. De Raad van Toezicht heeft haar leren kennen als een bevlogen lid met oprechte belangstelling en inzet voor de positie van de cliënten van GGZ Friesland. Als voorzitter van de commissie Kwaliteit en Veiligheid was zij een kritische maar constructieve gesprekspartner voor de Raad van Bestuur. In 2024 is de eerste zittingstermijn van Erik de Boer met een tweede en laatste termijn verlengd. De Raad van Toezicht bestaat daarmee weer uit zes leden.

Het verheugt de Raad van Toezicht dat zowel binnen GGZ Friesland als CAGGB en Synaeda de externe HKZ audits met goed gevolg zijn afgelegd. Onze medewerkers kregen van de auditoren complimenten voor hun enthousiasme en betrokkenheid. Ook de externe audit Informatie Beveiliging is in tweede instantie met goed gevolg afgelegd. Er moesten met name op beleidsniveau nog enkele stukken worden aangeleverd. Maar ook hier werden alleen maar positieve punten genoemd evenals de complimenten voor de medewerkers. Vanuit deze basis kunnen we kwalitatief goede en verantwoorde zorg leveren.

Wijze van toezichthouden

De Commissie Kwaliteit en Veiligheid werd tot november bemenst door Hilda Rijnhart, voorzitter, Rick Mentjox en Gerlotte Majoor. In november heeft Hilda Rijnhart de Raad van Toezicht en de commissie verlaten en is Rick Mentjox haar opgevolgd als voorzitter van de Commissie. De Commissie Kwaliteit en Veiligheid is in 2024 vijfmaal bijeengewees in de aanwezigheid van de Raad van Bestuur, de Geneesheer-directeur, de bestuurssecretaris en andere gasten. Waar mogelijk zijn zorgprofessionals, stafmedewerkers en opleiders al dan niet digitaal te gast geweest in de vergaderingen.

Besproken zijn onder meer suïcides, de arbeidsmarktproblematiek, het ziekteverzuimbeleid, het Integraal Zorg Akkoord, auditrapportages, het jaarverslag van de Patiënten

Vertrouwenspersonen, de ervaringen met dwang en drang, de Wet verplichte ggz en andere actuele onderwerpen.

De Auditcommissie bestaat uit de Erik de Boer, voorzitter en Paul van Rooij. Deze commissie vergadert in aanwezigheid van de Raad van Bestuur, de Directeur Financiën en, waar opportuun, van de externe accountant. Deze Commissie is in 2024 tienmaal bij elkaar gekomen. Met name de voorbereiding van de business case voor de bouw van de kliniek Middelsee en het project Ons vroeg veel aandacht van de commissie. De Commissie wilde van deze projecten nauw op de hoogte worden gehouden. De Commissie heeft verder onder meer gesproken over de maandelijkse financiële rapportages, het treasuryjaarplan, de managementletter, voortgang van de jaarrekening, voortgang van de begroting 2025 en de onderhandelingen met de verzekeraars. Daarnaast zijn onder meer de voortgang van de vastgoedplannen en het horizontaal toezicht aan de orde gekomen.

De Remuneratiecommissie, die uit Trisha Boer, voorzitter, en Ger Jaarsma bestaat, heeft de Raad geadviseerd over de WNT-klassenindeling en de bezoldiging van de leden van de Raad van Bestuur en de Raad van Toezicht en heeft jaargesprekken met de bestuurders gevoerd. In 2024 was deze Commissie vanuit de Raad van Toezicht verantwoordelijk voor het wervings- en selectieproces voor een nieuwe bestuurder en heeft ze deelgenomen aan de selectiecommissie.

De Raad van Toezicht houdt zich aan de Wet Normering Topinkomens 2018. De bezoldiging van de bestuurders is conform Ministeriële Regeling bezoldigingsmaxima topfunctionarissen zorg- en welzijnssector 2017 waarbij een klassenindeling is gehanteerd conform de *Instructie vaststelling bezoldigingsklasse zorginstellingen en jeugdhulp* van het Ministerie van VWS. De RvT volgt voor zijn bezoldiging in 2024 wederom het advies van de NVTZ zoals verwoord in de nota “Advies honorering raden van toezicht in zorg en welzijn 2017” om in plaats van de maximaal mogelijke WNT-percentages 12% te hanteren voor de voorzitter van de Raad van Toezicht en 8% voor de leden van de Raad van Toezicht met een maximale honorering voor de gehele Raad van Toezicht van 52% van het vastgestelde WNT maximum ongeacht het aantal leden van de Raad van Toezicht.

De Raad van Toezicht beschouwde ook in 2024 “good governance” als de basis van zijn functioneren. De Raad van Toezicht is zich ervan bewust dat ‘toezicht houden’ een vak is dat, naast inzet, overzicht en integriteit, een hoge mate van deskundigheid vraagt. De leden van de raad hebben deelgenomen aan verschillende opleidingen en workshops van externe aanbieders om hun kennis zoveel mogelijk actueel te houden. Daarnaast belegt de Raad van Toezicht steeds naast zijn reguliere vergaderingen, ook in 2024, informele bijeenkomsten die zijn gericht op het vergaren van meer kennis over de ggz en de ontwikkelingen die zich op dit terrein voordoen alsmede over de gang van zaken binnen GGZ Friesland. Zo heeft een delegatie van de Raad de FPA in Franeker bezocht en heeft de voltallige Raad zich door directie en medewerkers van Mind-Up laten informeren over de ontwikkelingen binnen Mind-up. Verschillende leden van de Raad van Toezicht nemen op uitnodiging van de organisatie deel aan belangrijke bijeenkomsten in de organisatie. Voorbeelden zijn het eindejaarsevent waarin verschillende workshops worden gegeven door medewerkers van GGZ Friesland en de beleidsmatige voor- en najaarsconferentie.

De Raad van Toezicht heeft twee keer vergaderd met de directie van Synaeda in bijzijn van de Raad van Bestuur van GGZ Friesland.

De Raad van Toezicht heeft zes reguliere en drie extra vergaderingen gehouden in 2024. Hierin hebben zaken als de actualiteit rond de financiën, de bouw van de nieuwe kliniek, de implementatie van Ons, de doorontwikkeling van GGZ Friesland, ontwikkelingen ten aanzien

van Friza, de relatie met de zorgverzekeraars als de werving van een nieuw bestuurder steeds een centrale plek gekregen. Verder zijn de maandelijkse financiële rapportages besproken alsmede de 4-maandelijkse risicorapportages, verschillende jaarverslagen en de auditrapportages.

In 2024 heeft de Raad van Toezicht zijn jaarlijkse zelfevaluatie voorbereid. Deze keer kiest de Raad voor een externe begeleiding, vanwege de vele bijeenkomsten vindt de evaluatie plaats in de eerste helft van 2025.

De Raad van Toezicht heeft in 2024 zijn goedkeuring gegeven aan onder meer:

- Jaarrekening 2023 en bestuursverslag GGZ Friesland
- Jaarrekening 2023 en bestuursverslag Synaeda
- Strategische koers 2024-2027
- Begroting 2024
- Treasuryjaarplan 2024
- Verkoop De Griend
- Implementatie Nedap/Ons

Verder heeft de Raad Gerda van der Meer benoemd als lid van de Raad van Bestuur en belast met de zorginhoudelijke portefeuille per 1 februari 2025. En heeft de Raad Arron Bell benoemd als voorzitter van de Raad van Bestuur en belast met de algemene portefeuille per 1 februari 2025.

De Raad heeft de WNT-klasseindeling 2024 en de bezoldiging voor Raad van Bestuur en Raad van Toezicht 2025 vastgesteld.

Ook dit jaar heeft de Raad van Toezicht zoals gebruikelijk twee keer gesproken met de Ondernemingsraden en de Cliëntenraden van GGZ Friesland en Synaeda en de Familieraad van GGZ Friesland. De Raad hecht er zeer aan om een beeld van de organisatie en van de zorgverlening te krijgen vanuit de invalshoek van deze raden. Er is daarbij vooral over alle actuele ontwikkelingen gesproken maar ook over de onderlinge samenwerking.

De Raad van Toezicht kijkt terug op een goed 2024 en heeft alle vertrouwen in 2025!

Samenstelling van het bestuur en de Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht (RvT) van Stichting GGZ Friesland (GGZ Friesland) en de Raad van Commissarissen (RvC) van Synaeda PMC BV (Synaeda) vormen een personele unie. In praktische zin vinden de vergaderingen van deze raden in gezamenlijkheid plaats, mede omdat ook het bestuur een personele unie vormt en de financiële documenten geconsolideerd gepresenteerd worden.

Raad van Bestuur GGZ Friesland 2024

Drs A.J. Bell MCM per 1 mei 2023 benoemd
Dr. A.D.F. Dhondt, psychiater per 31 juli 2024 uit dienst

Raad van Toezicht GGZ Friesland

Hoofd- en nevenfuncties 2024

Voorzitter Dhr. drs. ing. G. Jaarsma

Hoofd- en nevenfuncties:

- Voorzitter Pensioenfederatie Voorzitter Raad voor Certificering SRCM
- Voorzitter Toetsingscommissie Vangnet Participatiewet (Ministerie Sociale Zaken en Werkgelegenheid)
- Voorzitter Raad van Commissarissen van Caparis NV
- Voorzitter Raad van Commissarissen Synaeda B.V.
- Voorzitter Espria ledenvereniging
- Voorzitter Raad van Toezicht CVO-nwf
- Lid Raad van Toezicht Firda

Eerste benoeming 1 januari 2019

Termijn: 4 jaar

Aftreden/herkiesbaar: december 2022

Herbenoemd: 1 januari 2023

Aftreden: januari 2027

Vicevoorzitter Dhr. E.A. de Boer MBA

Hoofd- en nevenfuncties:

- Directeur Finance & Risk Univé Verzekeringen
- Vice-voorzitter Raad van Toezicht Nij Smellinghe
- Lid Raad van Commissarissen Caparis
- Lid Raad van Commissarissen Synaeda B.V.

Eerste benoeming 1 september 2020

Termijn: 4 jaar

Aftreden/herkiesbaar: september 2024

Herbenoemd: september 2024

Aftreden/herkiesbaar: september 2028

Dhr. Ir. P.M. van Rooij

Hoofd- en nevenfuncties:

- Eigenaar PvR-Advies
- Bestuurslid Nationaal Regieorgaan Praktijkgericht Onderzoek SIA
- Lid Raad van Commissarissen Synaeda B.V.
- Bestuurslid vereniging MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid
- Lid Raad van Toezicht Stichting MIND
- Lid raad van Commissarissen Syntein, Huisartsen Land van Cuijk en Noord Limburg B.V.

Eerste benoeming: 11 september 2017

Termijn: 4 jaar

Aftreden/herkiesbaar: september 2021

Herbenoemd: 1 september 2021

Aftreden: september 2025

Dhr. drs. R. Mentjox

Hoofd- en nevenfuncties:

- Lid klachtencommissie GGZ Centraal
- Eigenaar RMX-Zorgconsult
- Voorzitter Raad van Toezicht van GGZ Praktijk in Arnhem
- Lid Raad van Commissarissen Synaeda B.V.

Eerste benoeming 25 februari 2019

Termijn: 4 jaar

Aftreden/herkiesbaar: februari 2023

Herbenoemd: 25 februari 2023

Aftreden: februari 2027

Mevr. drs. T. Boer

Hoofd- en nevenfuncties:

- Bestuurssecretaris TCCN
- Lid Raad van Toezicht De Zijlen
- Lid Raad van Toezicht CKC Drenthe
- Voorzitter Raad van Toezicht Platform infra met Zorg
- Lid Raad van Commissarissen Synaeda B.V.

Eerste benoeming: 1 januari 2024

Termijn: 4 jaar

Aftreden/herkiesbaar: januari 2028

Mevr. Drs. G. Majoor

Hoofd- en nevenfuncties:

- Voorzitter College van Bestuur Stichting Nije Gaast
- Lid Raad van Toezicht PC(V)SO Kampen
- Lid Raad van Commissarissen Synaeda B.V.

Eerste benoeming: 1 januari 2024

Termijn: 4 jaar

Aftreden/herkiesbaar: januari 2028

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING 2024

		31 december 2024		31 december 2023	
		€	€	€	€
PASSIVA					
Groepsvermogen	(7)				
Bestemmingsfondsen		30.810.725		28.582.070	
Overige reserves		3.264.246		3.075.631	
Totaal eigen vermogen			34.074.971		31.657.701
Voorzieningen	(8)				
Overige voorzieningen			3.985.308		3.789.142
Langlopende schulden	(9)				
Schulden aan banken		30.225.806		31.859.625	
Overige schulden		2.556.692		3.218.453	
			32.782.498		35.078.078
Kortlopende schulden	(10)				
Aflossingsverplichtingen komend boekjaar langlopende leningen		1.633.819		1.709.446	
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		3.946.518		3.129.119	
Belastingen en premies sociale verzekeringen		5.980.710		5.717.527	
Schulden terzake van pensioenen		2.970.286		2.628.909	
Overige schulden		31.267.291		24.854.443	
			45.798.624		38.039.444
			116.641.401		108.564.365

2 GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

		2024		2023	
		€	€	€	€
Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening	(13)				
Zorgverzekeringswet		106.834.658		102.576.928	
Wet langdurige zorg		32.929.482		30.565.077	
Subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies of door het Zorginstituut op grond van de Wet langdurig zorg		59.220		73.531	
Forensische zorg		6.028.370		3.696.447	
Beschikbaarheidsbijdrage zorgfuncties		5.353.415		5.288.186	
Overige baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening		-		107.512	
			151.205.145		142.307.681
Opbrengsten Jeugdwet	(14)		11.661.681		10.064.314
Andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten	(15)		12.671.939		11.782.678
Netto omzet			175.538.765		164.154.673
Overige bedrijfsopbrengsten	(16)		8.754.301		6.941.857
Som der bedrijfsopbrengsten			184.293.066		171.096.530
Bedrijfslasten					
Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten	(17)	10.496.701		10.330.803	
Lonen en salarissen	(18)	97.657.135		90.408.882	
Sociale lasten	(19)	15.939.084		14.512.025	
Pensioenlasten	(20)	9.320.091		8.376.734	
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	(21)	6.200.582		6.637.615	
Overige waardevermindering van immateriële en materiële vaste activa	(22)	1.473.442		-	
Overige bedrijfskosten	(23)	40.124.608		37.527.450	
			181.211.643		167.793.509
Bedrijfsresultaat			3.081.423		3.303.021
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	(24)	632.814		233.288	
Rentelasten en soortgelijke kosten	(25)	-1.296.977		-1.546.099	
Financiële baten en lasten			-664.163		-1.312.811
			2.417.260		1.990.210
Aandeel in het resultaat deelnemingen	(26)		10		7
Resultaat			2.417.270		1.990.217

RESULTAATBESTEMMING

Het resultaat is als volgt verdeeld:

	2024		2023	
	€	€	€	€
Toevoeging/(onttrekking):				
Bestemmingsfondsen	2.228.655		1.898.799	
Overige reserves	188.615		91.418	
		2.417.270		1.990.217

3 GECONSOLIDEERD OVERZICHT TOTAALRESULTAAT

	2024	2023
	€	€
Aandeel in het groepsresultaat na belastingen	2.417.270	1.990.217
Totaal van de rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen als onderdeel van het groepsvermogen	-	-
	-	-
Totaalresultaat van de rechtspersoon	2.417.270	1.990.217

4 GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT OVER 2024

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

	Ref:	2024		2023	
		€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Bedrijfsresultaat			3.081.423		3.303.021
Aanpassingen voor:					
- afschrijvingen en overige waardeverminderingen	(21)	7.674.024		6.637.615	
- mutaties voorzieningen	(8)	126.534		-560.174	
- boekresultaten afstoting vaste activa	(16)	-445.648		-	
			7.354.910		6.077.441
Verandering in werkkapitaal:					
- mutatie voorraden	(4)	-		-35.346	
- mutatie vorderingen	(5)	8.367.599		-5.235.485	
- mutatie kortlopende schulden (excl. schulden aan banken)	(10)	6.846.585		-297.789	
			15.214.184		-5.568.620
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			25.650.517		3.811.842
Ontvangen interest	(24)	576.505		233.288	
Betaalde interest	(25)	-1.213.217		-1.387.516	
			-636.712		-1.154.228
Kasstroom uit operationele activiteiten			25.013.805		2.657.614
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Desinvesteringen materiële vaste activa	(2)	496.827		-	
Investerings immateriële vaste activa	(1)	-78.842		-207.571	
Investerings materiële vaste activa	(2)	-4.314.642		-2.520.925	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			-3.896.657		-2.728.496
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Nieuw opgenomen leningen	(9)	-		8.900.000	
Kortlopend bankkrediet	(10)	-		-8.900.000	
Aflossing langlopende schulden	(10)	-1.709.446		-1.486.949	
Betaling financial lease	(9)	-173.727		-173.837	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten			-1.883.173		-1.660.786
Netto kasstroom			19.233.975		-1.731.668

Samenstelling geldmiddelen

	Ref:	2024		2023	
		€	€	€	€
Stand geldmiddelen per 1 januari	31	14.378.802		16.110.470	
Stand geldmiddelen per 31 december	31	33.612.777		14.378.802	
Mutatie geldmiddelen			<u>19.233.975</u>		<u>-1.731.668</u>

Toelichting:

In de post Betaalde interest van € 1,2 miljoen heeft € 70K betrekking op rente financial lease.

Onder de investeringen in (im)materiële vaste activa zijn alleen opgenomen de investeringen waarvoor in 2024 geldmiddelen zijn uitgegeven.

De Netto kasstroom bedraagt ultimo 2024 ruim € 19 miljoen (positief) en is met circa € 21 miljoen toegenomen ten opzichte van de negatieve netto kasstroom van voorgaand jaar. De oorzaak van deze stijging komt met name door de ontvangen kasstromen uit de ZPM vangnet constructie 2022 ad € 6,7 miljoen, alsmede hogere ZPM opbrengsten in 2024. Tevens waren de ontvangsten vanuit Gemeenten hoger als gevolg van hogere opbrengsten voor WMO en Jeugd. De opbrengsten van Justitie en de Zorgkantoren (WLZ) zijn eveneens in 2024 gestegen.

Daarnaast is in verband met de verkoop van vastgoed (van het pand "de Griend") een bedrag van € 0,5 miljoen ontvangen.

5 GRONDSLAGEN VAN WAARDERINGEN EN RESULTAATBEPALING

5.1 ALGEMEEN

Activiteiten

Stichting GGZ Friesland (hierna te noemen: GGZ Friesland) is statutair (en feitelijk) gevestigd te Leeuwarden, op het adres Marshallweg 9 en is geregistreerd onder KvK-nummer 41005202. De activiteiten van GGZ Friesland bestaan voornamelijk uit het verlenen van geestelijke gezondheidszorg aan mensen met psychiatrische stoornissen of ernstige psychische problemen.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2024, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2024.

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling openbare jaarverantwoording WMG (RojW). De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW - voor zover deze volgens deze regeling van toepassing zijn - en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Groepsverhoudingen:

GGZ Friesland is 100% eigenaar van onderstaande entiteiten:

- 1 Met ingang van 2008, GGZ Collectief B.V. Op basis van artikel BW 2:407 lid 1 is op basis van de te verwaarlozen betekenis op het geheel besloten om GGZ Collectief B.V. niet mee te nemen in de consolidatie. De huidige status van de B.V. is inactief.
- 2 Met ingang van 1 juli 2015, Synaeda Psycho Medisch Centrum Leeuwarden B.V. (Synaeda PMC B.V.). In boekjaar 2023 heeft Synaeda PMC B.V. middels een juridische fusie CAGGB B.V. te Buitenpost overgenomen.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat ook de functionele valuta is van stichting GGZ Friesland.

Continuïteitsveronderstelling

De jaarrekening 2024 is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijkende cijfers

De cijfers voor 2023 zijn, waar nodig, geherrubriceerd om vergelijkbaarheid met 2024 mogelijk te maken.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en tevens schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De volgende waarderingsgrondslagen zijn naar de mening van het management het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie en vereisen schattingen en veronderstellingen:

Belangrijkste schattingen

De belangrijkste schattingen bestaan uit: voorziening Generatiepact, voorziening Langdurig zieken, voorziening Jubileumuitkeringen en het Compliance-risico.

Onzekerheden omzetverantwoording 2024:

GGZ Friesland rondt naar verwachting in het 3e kwartaal van 2025 de verantwoordingsfase van Horizontaal Toezicht van verantwoordingsjaar 2024 af. Dit betekent dat er in de jaarrekening 2024 een aanname is gedaan over de hoogte van het 'restrisico 2024'

Gebruiksduur en restwaarde van vaste activa

De materiële vaste activa maken een belangrijk deel uit van de totale activa van GGZ Friesland en de kosten van periodieke afschrijvingen vormen een belangrijk deel van de jaarlijkse bedrijfslasten. De, op basis van haar inschattingen van en veronderstellingen door het bestuur, vastgestelde gebruiksduur en restwaarden hebben een belangrijke invloed op de waardering en resultaatbepaling van materiële vaste activa.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Voor materiële en immateriële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de opbrengstwaarde of bedrijfswaarde van de geschatte contante waarde van de toekomstige netto kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren.

Voorzieningen

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

Consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening van GGZ Friesland zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende maatschappijen en andere rechtspersonen waarop overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover de centrale leiding wordt gevoerd. De posten in de geconsolideerde jaarrekening worden opgesteld volgens uniforme grondslagen van waardering en resultaatbepaling van de groep. In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge aandelenverhoudingen, schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd. Ook zijn de resultaten op onderlinge transacties tussen groepsmaatschappijen geëlimineerd voor zover de resultaten niet door transacties met derden buiten de groep zijn gerealiseerd en er geen sprake is van een bijzondere waardevermindering.

Deze jaarrekening bevat de financiële informatie van zowel de zorginstelling als de geconsolideerde maatschappijen van de zorginstelling.

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling van GGZ Friesland.

Gegevens van geconsolideerde maatschappijen die andere grondslagen hanteren, zijn omgerekend naar de grondslagen van de rechtspersoon. Alleen wegens gegronde en in de toelichting vermelde redenen zijn in de geconsolideerde jaarrekening afwijkende grondslagen gehanteerd.

Acquisities en desinvesteringen van groepsmaatschappijen

Een overname is een transactie waarbij de groep de beschikkingsmacht verkrijgt over het vermogen (activa en passiva) en de activiteiten van een overgenomen partij. Overnames worden verwerkt op basis van de 'purchase accounting' methode op de datum waarop de zeggenschap overgaat naar de groep (de overnamedatum). De verkrijgingsprijs wordt daarbij gesteld op het overeengekomen geldbedrag of equivalent voor de verkrijging van de overgenomen partij, dan wel de reële waarde van de op overnamedatum verstrekte tegenprestaties. De verkrijgingsprijs wordt vermeerderd met de kosten die direct toerekenbaar zijn aan de overname. Bij uitgestelde betaling van de koopsom wordt de verkrijgingsprijs gesteld op de contante waarde van de koopsom.

De identificeerbare activa en passiva van de overgenomen partij verwerkt de groep op de overnamedatum. Deze activa en passiva worden afzonderlijk verwerkt tegen hun reële waarden, mits het waarschijnlijk is dat toekomstige economische voordelen naar de groep zullen vloeien (activa) dan wel de afwikkeling zal resulteren in een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen (passiva), en de kostprijs of reële waarde ervan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Zie de grondslag onder het hoofd 'Immateriële vaste activa' voor de verwerking van eventuele positieve of negatieve goodwill die ontstaat bij de overname.

Een overeengekomen mogelijke aanpassing van de verkrijgingsprijs die afhankelijk is gesteld van toekomstige gebeurtenissen wordt opgenomen in de verkrijgingsprijs zodra de aanpassing waarschijnlijk is en het bedrag ervan betrouwbaar kan worden bepaald. Ook is het mogelijk dat een eerdere schatting van de aanpassing van de verkrijgingsprijs moet worden herzien. Dergelijke aanpassingen van de verkrijgingsprijs, die worden verwerkt als schattingswijzigingen, resulteren ook in aanpassingen van de bepaalde (positieve of negatieve) goodwill. De aangepaste goodwill wordt prospectief afgeschreven vanaf het moment van de wijziging van de verkrijgingsprijs. Vergelijkende cijfers worden niet aangepast.

5.2 GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Activa en passiva

Activa en passiva worden tegen historische kostprijs opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen. Toelichtingen op posten in de balans, winst- en verliesrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar GGZ Friesland zullen toevloeien en het actief een kostprijs of waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar waarschijnlijk in de praktijk zullen voordoen en niet op voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen als een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de winst- en verliesrekening opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie. Een actief of verplichting blijft echter op de balans verwerkt als transacties niet leiden tot een belangrijke wijziging in de economische realiteit met betrekking tot het betreffende actief of de betreffende verplichting. Als de weergave van de economische realiteit ertoe leidt tot het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa worden in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige voordelen die dat actief in zich bergt, zullen toekomen aan de instelling en de kosten van dat actief betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De jaarlijkse afschrijvingen bedragen een vast percentage van de bestede kosten, zoals nader in de toelichting van de balans is gespecificeerd. De verwachte gebruiksduur en de afschrijvingsmethode worden aan het eind van elk boekjaar opnieuw beoordeeld.

Goodwill

Goodwill wordt bepaald als het positieve verschil tussen de verkrijgingsprijs van de deelnemingen (inclusief direct aan de overname gerelateerde transactiekosten) en het belang van de groep in de netto reële waarde van de overgenomen identificeerbare activa en verplichtingen van de overgenomen deelneming, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. Intern gegenereerde goodwill wordt niet geactiveerd. De geactiveerde positieve goodwill wordt lineair afgeschreven over de geschatte economische levensduur, die is bepaald op 4 jaar.

Concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom

Concessies worden gewaardeerd tegen aanschafprijs, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De geactiveerde concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom worden afgeschreven in 5 jaar.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden in de balans verwerkt als het waarschijnlijk is dat de toekomstige prestatie-eenheden met betrekking tot dat actief zullen toekomen aan de Stichting en de kosten van het actief betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

De bedrijfsgebouwen en -terreinen, machines en installaties, andere vaste bedrijfsmiddelen en materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. In het geval dat belangrijke bestanddelen van een materieel vast actief van elkaar te onderscheiden zijn en verschillen in gebruiksduur of verwacht gebruikspatroon, worden deze bestanddelen afzonderlijk afgeschreven.

De kostprijs van de genoemde activa bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik. De kostprijs van de activa die door de instelling in eigen beheer zijn vervaardigd, bestaat uit de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de vervaardiging. Verder omvat de vervaardigingsprijs een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente op schulden over het tijdvak dat kan worden toegerekend aan de vervaardiging van de activa.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de verkrijgings- of vervaardigingsprijs volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur rekening houdend met de eventuele restwaarde van de individuele activa. Afschrijving start op het moment waarop een actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik en wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of bij afstoting. Op grond, en op vaste activa in ontwikkeling en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

- Grond 0%
- Terreinen 15-20%
- Bedrijfsgebouwen 2-3,33%
- Verbouwingen en instandhoudingen 15-20%
- Machines en Installaties 5-20%
- Andere bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting 5-25%
- Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en vooruitbetaald op materiële vaste activa 0%

De restwaarde van de bedrijfsgebouwen bedraagt 0-10%.

Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Voor zover subsidies of daaraan gelijk te stellen vergoedingen zijn ontvangen als eenmalige bijdrage in de afschrijvingskosten, zijn deze in mindering gebracht op de investeringen.

Groot onderhoud

Periodiek groot onderhoud wordt volgens de componentenbenadering geactiveerd. Hierbij worden de totale uitgaven toegewezen aan de samenstellende delen. Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd als zij de gebruiksduur van het object verlengen en/of leiden tot toekomstige prestatie-eenheden met betrekking tot het object.

Financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen, waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Invloed van betekenis wordt in ieder geval verondersteld aanwezig te zijn bij het kunnen uitbrengen van 20% of meer van de stemrechten. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening. Bij de vaststelling of sprake is van een deelneming waarin GGZ Friesland invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid, wordt het geheel van feitelijke omstandigheden en contractuele relaties (waaronder eventuele potentiële stemrechten) in aanmerking genomen. Als de deelnemende rechtspersoon een actief of een passief overdraagt aan een deelneming die volgens de vermogensmutatiemethode wordt gewaardeerd, wordt de winst of het verlies voortvloeiend uit deze overdracht naar rato van het relatieve belang dat derden hebben in de deelnemingen verwerkt (proportionele resultaatsbepaling). Een verlies dat voortvloeit uit de overdracht van vlottende activa of een bijzondere waardevermindering van vaste activa wordt wel volledig verwerkt.

Resultaten op transacties waarbij overdracht van activa en passiva tussen GGZ Friesland en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, worden geëlimineerd voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd. De niet gerealiseerde winst wordt geëlimineerd uit het resultaat van GGZ Friesland. Deze correctie wordt verwerkt in het resultaat deelneming en deze eliminatie wordt in de balans in mindering gebracht op de waarde van de deelneming. GGZ Friesland realiseert de geëlimineerde winst als gevolg van verkoop aan derden, afschrijvingen of door middel van het verantwoorden van een bijzondere waardevermindering door de desbetreffende deelneming. Als de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Bij deze waardering worden ook langlopende vorderingen op de deelnemingen meegenomen die feitelijk moeten worden gezien als onderdeel van de netto-investering. Dit betreft met name leningen waarvan de afwikkeling in de nabije toekomst niet is gepland en niet waarschijnlijk is. Een aandeel in de winst van de deelneming in latere jaren wordt pas verwerkt als en voor zover het cumulatieve niet verwerkte aandeel in het verlies is ingelopen. Wanneer GGZ Friesland echter geheel of ten dele garant staat voor de schulden van een deelneming, dan wel de feitelijke verplichting heeft de deelneming (voor haar aandeel) in staat te stellen tot betaling van haar schulden, wordt, als er een negatief eigen vermogen ontstaat bij de deelneming, een voorziening gevormd ter grootte van de verwachte betalingen door GGZ Friesland ten behoeve van de deelneming.

Op basis van artikel BW 2:407 lid 1 is op basis van de te verwaarlozen betekenis op het geheel besloten om GGZ Collectief B.V. niet mee te nemen in de consolidatie.

De grondslagen voor de overige financiële vaste activa zijn verder opgenomen onder het hoofd Financiële instrumenten.

Dividenden worden verantwoord in de periode waarin zij betaalbaar worden gesteld.

Bijzondere waardeverminderingen vaste activa

Voor immateriële en materiële vaste activa en deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief (of kasstroom genererende eenheid) te vergelijken met de opbrengstwaarde of bedrijfswaarde van de geschatte contante waarde van de toekomstige netto kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren.

Wanneer de boekwaarde van een actief (of kasstroom genererende eenheid) hoger is dan de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

De opbrengstwaarde is gebaseerd op de geschatte verkoopprijs minus de geschatte kosten welke nodig zijn om de verkoop te realiseren. Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingsverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief (of kasstroom genererende eenheid) geschat. Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingsverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingsverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroom genererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingsverlies voor het actief (of kasstroom genererende eenheid) zou zijn verantwoord.

Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen die door GGZ Friesland worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden zowel op het niveau van specifieke activa als op collectief niveau in aanmerking genomen. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen wordt beoordeeld of deze individueel onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen die niet individueel onderhevig zijn gebleken aan bijzondere waardevermindering en van afzonderlijk niet belangrijke vorderingen wordt collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering, dit door samenvoeging van vorderingen met vergelijkbare risicokenmerken. Bij de beoordeling van de collectieve waardevermindering gebruikt GGZ Friesland historische trends met betrekking tot de waarschijnlijkheid van het niet nakomen van betalingsverplichtingen, het tijdsbestek waarbinnen incassering plaatsvindt en de hoogte van gemaakte verliezen. De uitkomsten worden bijgesteld als de leiding van oordeel is dat de huidige economische en kredietomstandigheden zodanig zijn dat het waarschijnlijk is dat de daadwerkelijke verliezen hoger dan wel lager zullen zijn dan historische trends suggereren.

Een bijzonder waardeverminderingsverlies met betrekking tot een tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd financieel actief wordt bepaald als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gedisconteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het actief. Bijzondere waardeverminderingsverliezen worden opgenomen in de winst- en verliesrekening. Rente op het aan een bijzondere waardevermindering onderhevige actief blijft verantwoord worden via oprenting van het actief met de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Als in een latere periode de waarde van het actief, onderhevig aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardeverminderingsverlies, wordt het bedrag uit hoofde van het herstel (tot maximaal de oorspronkelijke kostprijs) opgenomen in de winst- en verliesrekening.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Vorraden

Vorraden zijn gewaardeerd tegen kostprijs onder aftrek van een voorziening voor incourantheid, of tegen lagere opbrengstwaarde. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incourantheid van de voorraden.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten.

Financiële instrumenten, worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. Hierbij worden (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname meegenomen. Als instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering. Na de eerste opname (tegen reële waarde) worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Als financiële instrumenten worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, worden de effectieve rente en eventuele bijzondere waardevermindervingsverliezen direct in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Financiële activa en financiële verplichtingen worden in de balans opgenomen op het moment dat contractuele rechten of verplichtingen ten aanzien van dat instrument ontstaan. Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen als een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen. Presentatie vindt plaats op basis van afzonderlijke componenten van financiële instrumenten als financieel actief, financiële verplichting of als eigen vermogen. GGZ Friesland maakt in de normale bedrijfsuitoefening geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten.

Saldering van financiële instrumenten:

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als GGZ Friesland beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het financiële actief en de financiële verplichting gesaldeerd af te wikkelen en GGZ Friesland het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig netto of simultaan af te wikkelen. Als sprake is van een overdracht van een financieel actief dat niet voor verwijdering uit de balans in aanmerking komt, wordt het overgedragen actief en de daarmee samenhangende verplichting niet gesaldeerd.

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn. De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije markttrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

Vorderingen

Vorderingen worden bij de eerste waardering verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen. De effectieve rente en eventuele bijzondere waardevermindervingsverliezen worden direct in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Als liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering. Liquide middelen die naar verwachting langer dan twaalf maanden niet ter beschikking staan van GGZ Friesland, worden gerubriceerd als financiële vaste activa.

Eigen vermogen

Financiële instrumenten die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als eigenvermogensinstrumenten, worden gepresenteerd onder het eigen vermogen. Financiële instrumenten die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als een financiële verplichting, worden gepresenteerd onder schulden. Rente, dividenden, baten en lasten met betrekking tot deze financiële instrumenten worden in de winst- en verliesrekening verantwoord als kosten of opbrengsten.

Groepsvermogen

Onder groepsvermogen zijn opgenomen: bestemmingsreserves, bestemmingsfondsen en overige reserves.

Bestemmingsfondsen

Bestemmingsfondsen zijn reserves waaraan door derden een beperktere bestedingsmogelijkheid is aangebracht dan op grond van de statuten zou bestaan.

Aanwending van bestemmingsfondsen

Uitgaven die worden gedekt uit bestemmingsfondsen worden in de winst- en verliesrekening verantwoord, en via de resultaatbestemming ten laste van het betreffende fonds gebracht. Wijzigingen in de beperking van de bestemming van fondsen welke door de daartoe bevoegde organen of instanties worden aangebracht, worden als overige mutatie binnen het eigen vermogen verwerkt.

Overige reserves

Onder overige reserves is opgenomen dat deel van het eigen vermogen, waarover de bevoegde organen binnen de statutaire doelstellingen van GGZ Friesland vrij kunnen beschikken.

Voorzieningen (algemeen)

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan en die het gevolg zijn van een gebeurtenis uit het verleden, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De rentemutatie van voorzieningen gewaardeerd tegen de contante waarde is verantwoord als rentelast/rentebate. Voor de bedragen wordt verwezen naar de toelichting in hoofdstuk 11 Toelichting op de winst- en verliesrekening onder nummer 25 Rentelasten en soortgelijke kosten.

De disconteringsvoet voor belastingen waartegen contant wordt gemaakt geeft de actuele marktrente weer. De actuele marktrente wordt bepaald op basis van het rendement op hoogwaardige instellingsobligaties op een liquide markt; als de liquide markt ontbreekt wordt de actuele marktrente bepaald op basis van het rendement op staatsleningen. De gehanteerde disconteringsvoet is 3,34% (2023: 3,56%).

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde als de tijdswaarde van het geld niet materieel is of de periode waarover de uitgaven contant worden gemaakt maximaal een jaar is.

Personele voorzieningen worden, als het effect van de tijdswaarde van geld materieel is, gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen. De disconteringsvoet voor belastingen waartegen contant wordt gemaakt, geeft de actuele marktrente weer. Hierin zijn de risico's, waarmee bij het schatten van de toekomstige uitgaven al rekening is gehouden, niet betrokken.

Voorziening generatiepact

De voorziening generatiepact betreft een voorziening ten behoeve van medewerkers van 63 jaar en ouder welke gebruik kunnen maken van de, in de cao vermelde, generatieregeling. Genaamd: Generatiepact. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren bedragen. De berekening is gebaseerd op de gedane toezeggingen en deelnamekans. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 3,34% (2023: 3,56%).

De regeling geldt zoals in de CAO is bepaald tot en met 31 december 2025, terwijl de CAO op 31 december 2024 is geëindigd. Er is binnen de regeling geen rekening gehouden met de sterftekans en de toekomstige salarisstijgingen.

Voorziening jubileumverplichtingen

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 3,34% (2023: 3,56%).

Voorziening langdurig zieken

De voorziening langdurig zieken is gevormd om op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden, welke op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid. In de berekening is rekening gehouden met een uitbetaling van 100% in het eerste ziektejaar en 70% in het tweede ziektejaar. Vanaf 2016 dient ook rekening gehouden te worden met uitbetaling van transitievergoedingen aan het einde van de verzuimperiode van twee jaar. Vanaf 1 april 2020 kan er compensatie voor de betaalde transitievergoeding worden aangevraagd bij het UWV (met terugwerkende kracht vanaf 1 juli 2015), hiervoor is een bedrag opgenomen onder overige vorderingen. De voorziening wordt gewaardeerd tegen nominale waarde.

Schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Leasing

De Stichting kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm. Classificatie van de lease vindt plaats op het tijdstip van het aangaan van de betreffende leaseovereenkomst.

Financiële leases

Als de Stichting optreedt als lessee in een financiële lease, wordt het leaseobject (en de daarmee samenhangende schuld) bij de aanvang van de leaseperiode in de balans verwerkt tegen de reële waarde van het leaseobject of, indien deze lager is, tegen de contante waarde van de minimale leasebetalingen. Beide waardes worden bepaald op het tijdstip van het aangaan van de leaseovereenkomst. De toegepaste rentevoet bij de berekening van de contante waarde is de impliciete rentevoet. Als deze rentevoet praktisch niet te bepalen is, wordt de marginale rentevoet gehanteerd. De initiële directe kosten worden opgenomen in de eerste waardering van het leaseobject.

De grondslagen voor de vervolgwaardering van het leaseobject zijn beschreven onder het hoofd Materiële vaste activa. Als geen redelijke zekerheid bestaat dat GGZ Friesland eigenaar van een leaseobject zal worden aan het einde van de leaseperiode, wordt het object afgeschreven over de kortste termijn van de leaseperiode of de gebruiksduur van het object. De minimale leasebetalingen worden gesplitst in rentelasten en aflossing van de uitstaande leaseverplichting. De rentelasten worden gedurende de leaseperiode zodanig toegerekend aan elke periode dat dit resulteert in een constante periodieke rentevoet over de resterende netto-verplichting met betrekking tot de financiële lease. Voorwaardelijke leasebetalingen worden als last verwerkt in de periode dat aan de voorwaarden tot betaling wordt voldaan.

Operationele leases

Bij de Stichting kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan het eigendom verbonden zijn, niet bij de Stichting ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Als de Stichting optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst- en verliesrekening over de looptijd van het contract.

5.3 GRONDSLAGEN VOOR DE BEPALING VAN HET RESULTAAT

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor al vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel heeft plaatsgevonden, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel heeft plaatsgevonden, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren, die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

Opbrengsten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst- en verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Als het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord.

Onder opbrengsten jeugdwet worden de baten verantwoord uit hoofde van geleverde prestaties op het gebied van verleende jeugdzorg. Als realisatiemoment geldt het moment waarop de betreffende prestaties zijn gerealiseerd en op grond van de geldende voorschriften of richtlijnen gedeclareerd kunnen worden bij de opdrachtgever. Tot de opbrengsten jeugdwet worden ook gerekend mutaties in onderhanden zorgtrajecten met betrekking tot jeugdzorg.

De opbrengsten WMO zijn verantwoord onder Andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten. Ook hiervoor geldt als realisatiemoment het moment waarop de betreffende prestaties zijn gerealiseerd en op grond van de geldende voorschriften of richtlijnen gedeclareerd kunnen worden bij de opdrachtgever.

Overige bedrijfsopbrengsten

De overige bedrijfsopbrengsten bestaan uit opbrengsten anders dan uit zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning en subsidies. De overige opbrengsten kunnen worden verdeeld in opbrengsten voor het leveren van goederen en opbrengsten voor het leveren van diensten.

Opbrengsten uit de verkoop van goederen worden verwerkt zodra alle belangrijke rechten en risico's met betrekking tot de eigendom van de goederen zijn overgedragen aan de koper.

Opbrengsten uit het verlenen van diensten geschieden naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruit ontvangen baten. Zodra een redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden toegekend en dat de groep zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden, worden de baten in de exploitatie verantwoord. Subsidies ter compensatie van door de groep gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de winst- en verliesrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van de groep voor de kosten van een actief worden systematisch in de winst- en verliesrekening opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief. Een krediet, afgesloten tegen een lagere rente dan de marktrente, wordt als schuld in de balans opgenomen waarbij waardering plaatsvindt zoals opgenomen onder Financiële instrumenten. Het verschil tussen het hogere ontvangen bedrag van het krediet en de boekwaarde bij eerste verwerking betreft het voordeel als gevolg van de lagere rente. Dit voordeel wordt verwerkt als overheidssubsidie.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers of de belastingautoriteit.

De beloningen van het personeel worden als last in de winst- en verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de al betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door GGZ Friesland.

Voor de beloningen met opbouw van rechten (sabbatical leave, gratificaties e.d.) worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Een verwachte vergoeding ten gevolge van gratificaties wordt verantwoord als de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de verplichtingen kan worden gemaakt. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst- en verliesrekening gebracht.

Als een beloning wordt betaald waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid), worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden (inclusief ontslagvergoedingen), die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid, wordt een voorziening opgenomen. De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst- en verliesrekening gebracht.

Ontslagvergoedingen

Ontslagvergoedingen zijn vergoedingen die worden toegekend in ruil voor de beëindiging van het dienstverband. Een uitkering als gevolg van ontslag wordt als verplichting en als last verwerkt als GGZ Friesland zich aantoonbaar onvoorwaardelijk heeft verbonden tot betaling van een ontslagvergoeding. Als het ontslag onderdeel is van een reorganisatie, worden de kosten van de ontslagvergoeding opgenomen in een reorganisatievergoeding. Ontslagvergoedingen worden gewaardeerd met inachtneming van de aard van de vergoeding. Als de ontslagvergoeding een verbetering is van de beloningen na afloop van het dienstverband, vindt waardering plaats volgens dezelfde grondslagen die worden toegepast voor pensioenregelingen. Andere ontslagvergoedingen worden gewaardeerd op basis van de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Pensioenen

GGZ Friesland heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij de Stichting. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. GGZ Friesland betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, als en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat.

Dekkingsgraad

Ultimo 2024 bedroeg de dekkingsgraad 109,6%. Het vereiste niveau van de dekkingsgraad is 112,0%. In het bijgewerkte herstelplan van 2023 laat PFZW zien dat de beleidsdekkingsgraad eind 2032 weer op het vereiste niveau kan zijn. Dit is binnen de wettelijke hersteltermijn van 10 jaar. Zolang er niet genoeg geld in de kas is, past PFZW dit plan elk jaar aan en legt het ter goedkeuring voor aan toezichthouder De Nederlandsche Bank (DNB). Het herstelplan vervalt bij het overgaan naar het beoogde nieuwe pensioenstelsel (per 1 januari 2026). In de transitieperiode voorafgaande aan het nieuwe pensioenstelsel heeft PFZW de keuze om onder voorwaarden gebruik te maken van andere wettelijke regels. Maakt, PFZW daar gebruik van, dan vervangt het overbruggingsplan het herstelplan. In een overbruggingsplan laat een pensioenfonds zien dat het overgaan naar het nieuwe pensioenstelsel over voldoende dekkingsgraad beschikt voor die overgang.

GGZ Friesland voorziet geen noodzaak om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren. GGZ Friesland heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. GGZ Friesland heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden en groepsmaatschappijen ontvangen (te ontvangen) en aan derden en groepsmaatschappijen betaalde (te betalen) interest. Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren. Ook zijn hierbij de waardeveranderingen van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten opgenomen. Agio, disagio en aflossingspremies worden verantwoord als rentelast in de periode waartoe zij behoren.

De rentemutatie uit hoofde van de verdiscontering van de voorzieningen, gewaardeerd tegen de contante waarde, is verantwoord als rentelast/rentebate.

Aandeel in het resultaat deelnemingen

Het resultaat is het bedrag waarmee de boekwaarde van de deelneming sinds de voorafgaande jaarrekening is gewijzigd als gevolg van het door de deelneming behaalde resultaat voor zover dit aan GGZ Friesland wordt toegerekend.

5.4 GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN HET KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Transacties waarbij geen ruil van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van het financiële leasecontract zijn voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten.

5.5 GRONDSLAGEN VOOR GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening. Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

5.6 GRONDSLAGEN WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering topinkomens (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de wet- en regelgeving over de WNT, waaronder de instelling specifieke (sectorale) regels.

6 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2024

ACTIVA

VASTE ACTIVA

1. Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	2024	2023
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	735.016	1.123.771
Bij: investeringen	80.336	207.571
Af: afschrijvingen	-283.214	-596.326
Boekwaarde per 31 december	532.138	735.016

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de immateriële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder hoofdstuk 7.

2. Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

Boekwaarde per 1 januari	61.571.128	64.927.239
Bij: investeringen	4.826.219	2.679.525
Af: afschrijvingen	-5.912.244	-6.035.636
Af: bijzondere waardeverminderingen	-1.277.080	-
Af: afstotingen	-244.979	-
Boekwaarde per 31 december	58.963.044	61.571.128

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder hoofdstuk 8.

De vaste activa zijn als zekerheid gesteld voor de langlopende schulden. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het overzicht van de langlopende leningen in hoofdstuk 10.

Stichting GGZ Friesland heeft over het boekjaar 2024 vastgesteld dat er geen omstandigheden of aanwijzingen zijn die doen vermoeden dat de boekwaarde van de immateriële/materiële vaste activa niet terugverdiend zal worden.

De bijzondere waardeverminderingen betreffen de afboekingen van de boekwaarden van vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en vooruitbetaald op materiële vaste activa.

Onder de Bedrijfsgebouwen en terreinen is voor een totaalbedrag van € 1,420 miljoen aan vaste activa opgenomen waarvan GGZ Friesland alleen het economisch eigendom heeft (Financial Lease).

De materiële vaste activa (uitgezonderd automatisering en vervoersmiddelen) dienen volledig als onderpand voor schulden aan kredietinstellingen. Onder de materiële vaste activa is begrepen een, al in 2024 betaald, bedrag van € 1,261 miljoen van vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa.

De materiële vaste activa voor wat betreft gebouwen en inventarissen dienen voor de totale omvang als gedeelde zekerheid voor schulden aan kredietinstellingen en voor leningen die zijn geborgd via het Waarborgfonds voor de Zorg (WFZ). De zorginstelling heeft zich verbonden niet zonder voorafgaande toestemming van het WFZ onroerende goederen die zijn gefinancierd met geborgde leningen te vervreemden of met een ander zakelijk recht te bezwaren. Ook heeft de zorginstelling zich verbonden om op eerste verzoek van het WFZ een recht van hypotheek aan het WFZ te verstrekken op onroerende zaken waarvoor een lening is aangegaan die geheel of gedeeltelijk door het WFZ is geborgd.

3. Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	2024	2023
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	36.032	242.039
Resultaat deelnemingen	10	7
Herrubricering Disagio WFZ	-	-200.361
(Terugname) waardeverminderingen	-7.686	-5.653
Boekwaarde per 31 december	28.356	36.032

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de financiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder hoofdstuk 9.

GGZ Collectief B.V. is in 2008 opgericht en is voor 100% eigendom van GGZ Friesland en onderneemt geen enkele activiteit (inactief). GGZ Collectief is statutair gevestigd te Leeuwarden.

Ultimo 2023 heeft een herrubricering plaatsgevonden van de Disagio WFZ 2005-2008, welke ultimo 2023 van de Financiële Vaste Activa naar de Vlottende activa (VLA), op Vooruitbetaalde bedragen is overgeboekt.

Toelichting op belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:

Naam, statutaire zetel	Kernactiviteit	Verschaft kapitaal	Kapitaal -belang	Eigen vermogen	Resultaat
		€	%	€	€
GGZ Collectief B.V. Leeuwarden	Verlenen GGZ Zorg	18.000	100,00	682	10

Op basis van artikel BW 2:407 lid 1 is op basis van de te verwaarlozen betekenis op het geheel besloten om GGZ Collectief B.V. niet mee te nemen in de consolidatie. De huidige status van de B.V. is inactief.

VLOTTENDE ACTIVA

4. Voorraden

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Gereed product en handelsgoederen		
Handelsgoederen	35.346	35.346

Toelichting:

De voorraad handelsgoederen bestaat uit EEG-apparatuur en bijbehorende disposables.

Een voorziening voor incourantheid werd niet noodzakelijk geacht.

5. Vorderingen

	<u>31-12-2024</u>	<u>31-12-2023</u>
	€	€
Handelsdebiteuren		
Vorderingen op debiteuren	<u>8.144.343</u>	<u>12.476.495</u>

Toelichting:

De afname van de debiteuren is te danken aan de verbeteringen in het facturatieproces in vergelijking met de situatie ultimo 2023.

De voorziening die in aftrek op de handelsdebiteuren is gebracht, bedraagt € 40,7K (2023: € 103K).

De Handelsdebiteuren hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

Belastingen en premies sociale verzekeringen

Omzetbelasting	<u>-</u>	<u>7.423</u>
----------------	----------	--------------

Toelichting:

De vordering Omzetbelasting 2023 had betrekking op ingekochte handelsgoederen en bijbehorende disposables.

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Overige vorderingen		
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort WLZ	12.257	303.342
Vooruitbetaalde bedragen	533.040	592.890
Nog te factureren Overig	1.482.862	913.858
Nog te factureren WMO	945.407	1.014.948
Nog te factureren Forensische zorg	457.932	416.322
Nog te factureren Jeugd	1.067.305	983.254
Nog te factureren ZPM	7.344.893	10.611.630
Waarborgsom	119.673	132.544
Financieringsverschil Forensisch	543.733	-
Trajecten Kind en Jeugd	-	9.279
Financieringsverschil WMO	-	120.131
Nog te ontvangen rente	56.309	-
Overige vorderingen	2.761.986	4.225.925
	<u>15.325.397</u>	<u>19.324.123</u>

Toelichting:

De overige vorderingen zijn ultimo 2024 ruim € 4,0 miljoen lager dan ultimo 2023. Dit komt voornamelijk doordat in 2024 de facturatie van de ZPM beter op orde is ten opzichte van eerdere jaren, waardoor de hoogte van de post Nog te factureren ZPM circa € 3,3 miljoen is gedaald.

Ten behoeve van de Overige vorderingen zijn er geen voorzieningen getroffen en deze hebben een looptijd korter dan 1 jaar, tenzij anders aangegeven.

Vorderingen uit hoofde van financieringstekort en schulden uit hoofde van financieringsoverschot WLZ

	2023	2024	Totaal
	€	€	€
Saldo per 1 januari	303.342		303.342
Financieringsverschil boekjaar		12.257	12.257
Correcties voorgaande jaren	-936		-936
Betalingen/ontvangsten	-302.406		-302.406
Subtotaal mutatie boekjaar	<u>-303.342</u>	<u>12.257</u>	<u>-291.085</u>
Saldo per 31 december	<u>-</u>	<u>12.257</u>	<u>12.257</u>

Stadium van vaststelling (per erkenning):

c a

a= interne berekening

b= overeenstemming met zorgverzekeraars

c= definitieve vaststelling NZa

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Waarvan gepresenteerd als:		
- vorderingen uit hoofde van financieringstekort	12.257	303.342
- schulden uit hoofde van financieringsoverschot	-	-
	<u>12.257</u>	<u>303.342</u>

	2024	2023
	€	€
Specificatie financieringsverschil in het boekjaar		
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten WLZ-zorg (exclusief subsidies)	32.898.668	30.304.086
Af: vergoedingen ter dekking van het wettelijk budget	-32.886.411	-30.000.744
Totaal financieringsverschil	12.257	303.342
	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
6. Liquide middelen		
Bankrekeningen	33.611.092	14.375.724
Kas	1.685	3.078
	33.612.777	14.378.802

Toelichting:

De liquide middelen zijn vrij beschikbaar.

De kredietfaciliteit ultimo 2024 bij de BNG bedraagt € 14 miljoen. GGZ Friesland maakt ultimo 2024 geen gebruik van deze faciliteit en verwacht deze op basis van liquiditeitsprognoses ook niet te hoeven gebruiken. De verstrekte zekerheden gelden ook voor de opgenomen kredietfaciliteit in rekening-courant bij BNG (zie toelichting langlopende schulden).

De lening met nummer BNG 113861 met een afsluitdatum van 01-07-2020 en een hoofdsom van € 3,4 miljoen is een ongeborgde lening. De BNG heeft deze ongeborgde lening samen met het kredietarrangement in rekening courant (€ 14 miljoen), onder 1 financieringsovereenkomst verwerkt en deze ongeborgde lening valt bij de BNG onder de noemer faciliteiten.

PASSIVA

7. Groepsvermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Bestemmingsfondsen	30.810.725	28.582.070
Overige reserves	3.264.246	3.075.631
	<u>34.074.971</u>	<u>31.657.701</u>

Bestemmingsfondsen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1 januari 2023	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31 december 2023
	€	€	€	€
Reserve aanvaardbare kosten WLZ/ZVW	<u>26.683.271</u>	<u>1.898.799</u>	<u>-</u>	<u>28.582.070</u>

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1 januari 2024	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31 december 2024
	€	€	€	€
Reserve aanvaardbare kosten WLZ/ZVW	<u>28.582.070</u>	<u>2.228.655</u>	<u>-</u>	<u>30.810.725</u>

Overige reserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1 januari 2023	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31 december 2023
	€	€	€	€
Overige reserves	2.984.213	91.418	-	3.075.631

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1 januari 2024	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31 december 2024
	€	€	€	€
Overige reserves	3.075.631	188.615	-	3.264.246

Toelichting:

Bestemmingsfonds reserve aanvaardbare kosten WLZ/ZVW is een reserve waaraan door derden een beperkte bestedingsmogelijkheid is aangebracht dan op grond van de statuten zou bestaan. Onder overige reserves is opgenomen dat deel van het resultaat, waarover de bevoegde organen binnen de statutaire doelstellingen van GGZ Friesland vrij kunnen beschikken.

8. Voorzieningen

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Overige voorzieningen		
Generatiepact	428.422	453.430
Langdurig zieken	1.350.102	1.282.553
Jubileumuitkeringen	2.206.784	2.053.159
	3.985.308	3.789.142

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1 januari 2024	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Oprenten en verandering disconterings -voet	Saldo per 31 december 2024
	€	€	€	€	€	€
Generatiepact	453.430	67.883	-99.626	-23.671	30.406	428.422
Langdurig zieken	1.282.553	1.135.999	-820.028	-248.422	-	1.350.102
Jubileumuitkeringen	2.053.159	383.436	-197.035	-72.002	39.226	2.206.784
Totaal voorzieningen	3.789.142	1.587.318	-1.116.689	-344.095	69.632	3.985.308

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

31-12-2024

€

Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jaar)	697.950
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jaar)	3.287.358
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	1.509.766

Toelichting per categorie voorziening:

Generatiepact

Met ingang van boekjaar 2022 is een langdurige voorziening opgenomen voor medewerkers van 63 jaar en ouder welke gebruik kunnen maken van de, in de CAO vermelde, generatieregeling. Genaamd: Generatiepact. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren bedragen. De berekening is gebaseerd op de gedane toezeggingen en deelnamekans. De deelnamekans is op basis van de werkelijke instroom lager dan voorgaand jaar ingeschat, hetgeen heeft geresulteerd in een verlaging van de voorziening. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 3,34% (2023: 3,56%).

De regeling geldt zoals in de CAO is bepaald tot en met 31 december 2025, terwijl de CAO op 31 december 2024 is geëindigd.

Langdurig zieken

Er is een langdurige voorziening opgenomen voor personeelsleden die geheel of gedeeltelijk ziek of arbeidsongeschikt zijn. Dit om de op balansdatum bestaande verplichtingen in de toekomst te kunnen uitbetalen.

Jubileumuitkeringen

De voorziening jubileumuitkeringen voorziet in de toekomstige uitkeringen bij jubilea van een 12,5-jarig, 25-jarig en 40-jarig dienstverband en ook pensionering. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 3,34% (2023: 3,56%).

9. Langlopende schulden

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Schulden aan banken		
Leningen o/g	30.225.806	31.859.625

Het verloop is als volgt weer te geven:

	2024	2023
	€	€
Stand per 1 januari	33.569.071	26.156.020
Bij: nieuwe leningen	-	8.900.000
Af: aflossingen	-1.709.446	-1.486.949
Stand per 31 december	31.859.625	33.569.071
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	-1.633.819	-1.709.446
Stand langlopende schulden per 31 december	30.225.806	31.859.625

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

	2024	2023
	€	€
Aflossingsverplichtingen komend boekjaar langlopende leningen	1.633.819	1.709.446
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.)		
(balanspost)	30.225.806	31.859.625
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	23.690.530	25.324.353

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar het overzicht langlopende schulden onder hoofdstuk 10.

De aflossingsverplichtingen voor komend boekjaar zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

In 2024 hebben alle langlopende schulden een vast rentepercentage.

De volgende WFZ geborgde leningen hebben een renteherzieningsdatum:

- BNG 93918, 3 december 2031
- BNG 101108, 8 december 2035
- BNG 101107, 8 december 2035
- BNG 101627, 3 mei 2036

Op de leningenportefeuille rusten gestelde zekerheden van het WFZ of via gemeentegarantie. Het WFZ heeft voor alle geborgen leningen samen met de BNG bank voor het krediet en depotarrangement en de ongeborgde lening gedeelde zekerheden op alle vaste activa en inventaris.

Bij de diverse financiers zijn langlopende leningen onder borging van het WFZ afgesloten ten bedrage van in totaal € 29,336 miljoen. Bij de BNG bank is in 2020 een ongeborgde langlopende lening van € 3,4 miljoen afgesloten met een restwaarde van € 2,493 miljoen ultimo 2024. Uit hoofde van de borging door het WFZ hebben deze leningen een direct opeisbaar obligo van 3% van de pro resto geborgde schuld, namelijk: € 0,881 miljoen (2023: € 0,923 miljoen).

In 2024 is de lease verplichting opgenomen tegen een contante waarde op basis van 4% disconteringsvoet (2023: 4%). De disconteringsvoet is contractueel vastgelegd met de tegenpartij. Lease verplichtingen van huurlocaties hebben betrekking op financial lease rente en afschrijving.

Er zijn met betrekking tot de BNG bank financieringsovereenkomst verschillende financiële voorwaarden (ratio's) overeengekomen op basis van de geconsolideerde jaarrekening van GGZ Friesland; zijnde DSCR van 1,3 en een solvabiliteit van minimaal 20% voor 2024 en verder. GGZ Friesland voldoet ultimo 2024 aan de solvabiliteit met 28,9%. De DSCR bedraagt 3,9 en voldoet aan de minimaal gestelde voorwaarde van 1,3.

Op basis van de geconsolideerde jaarrekening 2024 van GGZ Friesland voldoet GGZ Friesland aan de voorwaarden van de huidige financieringsovereenkomst met de BNG bank.

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Overige schulden		
Financial Lease	1.580.624	1.754.351
Overige langlopende schulden	976.068	1.464.102
	<u>2.556.692</u>	<u>3.218.453</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de overige langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Aflossingsverplichtingen < 1 jaar	661.645	173.727
Langlopend deel > 1 jaar	1.895.047	3.044.726
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	713.823	886.923

Toelichting:

De Overige schulden bestaan uit een verplichting Financial Lease betreffende het huurpand MFE Drachten en de Overige langlopende schulden betreft een afkoopsom van het pand De Batting. De afkoopsom van het pand de Batting zal in drie gelijke jaarlijkse termijnen worden betaald vanaf 2025, waardoor het eerste deel is opgenomen onder de kortlopende schulden.

10. Kortlopende schulden

Aflossingsverplichtingen komend boekjaar langlopende leningen

Aflossingsverplichting komend boekjaar langlopende leningen	<u>1.633.819</u>	<u>1.709.446</u>
---	------------------	------------------

Toelichting:

De aflossingsverplichting heeft een looptijd korter dan 1 jaar.

Schulden aan leveranciers en handelskredieten

Crediteuren	<u>3.946.518</u>	<u>3.129.119</u>
-------------	------------------	------------------

Toelichting:

De schulden aan leveranciers en handelskredieten hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	141.200	52.568
Loonheffing	5.839.510	5.664.959
	<u>5.980.710</u>	<u>5.717.527</u>

Toelichting:

De schuld aan Omzetbelasting en Loonheffing heeft een looptijd korter dan 1 jaar.

Schulden terzake van pensioenen

Pensioenen	<u>2.970.286</u>	<u>2.628.909</u>
------------	------------------	------------------

Toelichting:

Ultimo 2024 resteert een schuld aan het pensioenfonds (PFZW) inzake de afdracht pensioenpremie november en december 2024.

De schuld terzake van pensioenen heeft een looptijd korter dan 1 jaar.

Overige schulden

LFB-uren	10.455.467	10.253.952
Terugbetalingsverplichtingen zorgverzekeraars oude jaren	124.119	17.439
Vakantiedagen	4.562.030	4.308.608
Vakantiegeld	4.451.214	4.203.836
Personeel nog te betalen	139.220	240.287
Vooruitontvangen bedragen	220.628	141.914
Overige schulden	3.060.470	2.468.265
Financieringsverschil ZVW	7.171.865	2.022.453
Financieringsverschil Jeugd	982.545	714.397
Financieringsverschil Forensisch	-	483.292
Financieringsverschil WMO	74.070	-
Trajecten Kind en Jeugd	25.663	-
	<u>31.267.291</u>	<u>24.854.443</u>

Toelichting:

Het financieringsverschil ZVW is € 5,3 miljoen gestegen ten opzichte van de jaarrekening 2023. Dit verschil wordt veroorzaakt door de afwikkeling van het contract 2022 met Zilveren Kruis. Daarnaast is in de jaarrekening 2024 € 3,8 miljoen opgenomen voor de compliance last 2024.

De LFB uren en Vakantiedagen hebben een langlopend karakter, echter aangezien deze budgetten direct opeisbaar zijn worden deze posten gepresenteerd onder de kortlopende schulden.

De Overige schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar, tenzij anders aangegeven.

11. Financiële instrumenten

Algemeen

De instelling maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de instelling blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen.

De instelling handelt niet in financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de instellingen verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de krediet- of marktrisico's.

Kredietrisico

GGZ Friesland loopt kredietrisico over leningen en vorderingen opgenomen onder financiële vaste activa, handels- en overige vorderingen en liquide middelen. De vorderingen uit hoofde van handelsdebiteuren en overige vorderingen (nog te factureren) zijn voor het overgrote deel geconcentreerd bij tien grote verzekeraars. Met deze tegenpartijen bestaat een lange relatie; zij hebben altijd tijdig aan hun betalingsverplichtingen voldaan.

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Bij deze leningen is sprake van een vast rentepercentage over de gehele looptijd, met inbegrip van de afgesproken renteherzieningstermijn. De leningen worden aangehouden tot het einde van de looptijd. De instelling heeft daarom als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, effecten, liquide middelen, kortlopende schulden en langlopende leningen, benadert de boekwaarde ervan.

Liquiditeitsrisico

GGZ Friesland bewaakt maandelijks de liquiditeitspositie. Het management ziet erop toe dat GGZ Friesland steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar heeft om aan de verplichtingen te kunnen voldoen. Op basis van de door GGZ Friesland opgestelde prognoses heeft GGZ Friesland afdoende beschikking om aan haar verplichtingen te kunnen voldoen ook rekening houdende met het van toepassing zijnde rekening-courant krediet van € 14 miljoen.

12. Niet in de balans opgenomen verplichtingen, activa en regelingen

Fiscale eenheid

Stichting GGZ Friesland maakt onderdeel uit van een fiscale eenheid omzetbelasting met Synaeda PMC B.V. en is uit dien hoofde hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden van de fiscale eenheid. Ultimo 2024 bedragen de schulden van de fiscale eenheid € 141K.

Uitspraak Europees Hof over overwerkvergoeding voor deeltijdwerkers

Op 29 juli 2024 heeft het Europese Hof een uitspraak gedaan met betrekking tot de overwerkvergoeding voor medewerkers die in deeltijd werken. De uitspraak kan gevolgen hebben voor de wijze waarop overuren worden beloond en zou mogelijk kunnen leiden tot een nabetaling met terugwerkende kracht voor deeltijdwerkers.

Op dit moment wordt onderzocht of en in hoeverre deze uitspraak van het Europese Hof van toepassing is op de zorgsector en op de verschillende (al dan niet algemeen verbindend verklaarde) Cao's die in de zorg worden gebruikt, en welke financiële impact dit met zich mee kan brengen. Er zijn ten aanzien van de uitspraak van het Europese Hof nog veel vragen en onzekerheden, onder andere over een eenduidig te maken onderscheid tussen voltijdwerkers en deeltijdwerkers, over welke periode met terugwerkende kracht deze uitspraak van toepassing zou zijn, over het effect van de in veel Cao's c.q. zorgorganisaties toegepaste jaarurensystematiek en over de beschikbaarheid en betrouwbaarheid van de benodigde onderliggende data.

De mogelijke verplichtingen die voortvloeien uit de uitspraak van het Europese Hof zijn als gevolg van deze vragen en onzekerheden op dit moment nog niet met voldoende zekerheid vast te stellen. Daarom zijn deze niet in de balans opgenomen. Synaeda PMC B.V. volgt de ontwikkelingen nauwgezet en zal, indien noodzakelijk, in toekomstige verslagperiodes nadere informatie verstrekken over de mogelijke financiële consequenties.

(Meerjarige) financiële verplichtingen

Er zijn langlopende onvoorwaardelijke verplichtingen aangegaan terzake van huur en operationele leasing. De geleasede machines strekken tot zekerheid van de leaseverplichting. De operationele leasing wordt lineair over de leaseperiode in de winst- en verliesrekening verwerkt. Ultimo 2024 heeft de organisatie meerjarige huurverplichtingen van in totaal € 15.237K. De looptijden van de diverse huurcontracten beslaan diverse perioden.

Ultimo 2024 heeft de organisatie meerjarige operationele leaseverplichtingen van in totaal € 4.097K. De looptijden van de leasecontracten beslaan diverse perioden van 2 maanden tot 96 maanden.

De instelling heeft de volgende meerjarige verplichtingen uit hoofde van lopende leasecontracten, huur en overeenkomsten.

	betalbaar binnen 1 jaar	betalbaar binnen 1 - 5 jaar	betalbaar na 5 jaar	Totaal
	€	€	€	€
Huur	5.012.479	6.872.639	3.352.183	15.237.301
Operationele lease	1.275.474	2.476.263	345.664	4.097.401
	<u>6.287.953</u>	<u>9.348.902</u>	<u>3.697.847</u>	<u>19.334.702</u>

VPB-plicht Jeugdzorg

Ten aanzien van de mogelijke vennootschapsbelastingplicht over de geleverde jeugdzorg maakt GGZ Friesland gebruik van de regeling "vrijstelling voor zorginstellingen". Deze zorgvrijstelling houdt in dat GGZ Friesland zich uitsluitend of nagenoeg uitsluitend, dat wil zeggen voor tenminste 90%, bezig houdt met het genezen, verplegen of verzorgen van zieken, kraamvrouwen, mensen met een verstandelijke of lichamelijke beperking, wezen of ouderen die niet meer zelfstandig kunnen wonen (Artikel 5, eerste lid, onderdeel c, ten eerste, van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969). Dit standpunt is besproken met de Belastingdienst en akkoord bevonden.

Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument

Het macrobeheersinstrument kan door de minister van VWS ingezet worden om overschrijdingen van het macrokader zorg terug te vorderen bij instellingen voor medisch specialistische zorg en bij instellingen voor curatieve geestelijke gezondheidszorg. Het macrobeheersinstrument is uitgewerkt in de Aanwijzing macrobeheersmodel instellingen voor medisch specialistische zorg, respectievelijk Aanwijzing Macrobeheersinstrument curatieve geestelijke gezondheidszorg. Ook voor instellingen in andere sectoren kan een Aanwijzing Macrobeheersinstrument van toepassing zijn. Jaarlijks wordt door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) ambtshalve een mbi-omzetplafond vastgesteld. Tevens wordt door de NZa jaarlijks een omzetplafond per instelling vastgesteld, welke afhankelijk is van de realisatie van het mbi-omzetplafond van alle instellingen gezamenlijk. Deze vaststelling vindt plaats nadat door de Minister van VWS de overschrijding van het mbi-omzetplafond uiterlijk vóór 1 december van het opvolgend jaar is gecommuniceerd.

Voor 2024 is het mbi-omzetplafond door de NZa vastgesteld op € 5.302,9K (prijsniveau 2024).

Bij het opstellen van de jaarrekening 2024 bestaat nog geen inzicht in realisatie van het mbi-omzetplafond over 2024. De sector is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van de uit het macrobeheersinstrument voortkomende verplichting en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is deze verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans van GGZ Friesland per 31 december 2024.

Obligoverplichting Waarborgfonds voor de Zorgsector (WFZ)

In verband met de deelname aan het Waarborgfonds voor de Zorgsector (WFZ) heeft GGZ Friesland een niet in de balans opgenomen obligoverplichting. Deze verplichting houdt in dat, wanneer het WFZ op haar garantieverplichtingen wordt aangesproken en haar vermogen zou onvoldoende blijken om aan deze verplichtingen te voldoen, GGZ Friesland een renteloze lening van maximaal 3% van € 29,336 miljoen (€ 881K) van de geborgde leningen aan het WFZ moet verstrekken (2023: € 923K).

Grondaankoop stadsdeel Middelsee in Leeuwarden (De Brédyk)

GGZ Friesland is eind 2020 een koopovereenkomst overeengekomen, met de mogelijkheid tot ontbinding, voor de aankoop van een bouwkaai ter grootte van 27.000 vierkante meter in het nieuw te ontwikkelen stadsdeel Middelsee in Leeuwarden. GGZ Friesland wil op deze locatie nieuwbouw realiseren.

De investering bedraagt € 3.375K te vermeerderen met het contractueel vastgelegde indexpercentage en het bij de levering geldende percentage voor de omzetbelasting dat van toepassing is voor bouwrijpe grond c.q. fiscaal bouwterrein.

7 MUTATIEOVERZICHT IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

	Concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom
	€
Stand per 1 januari 2024	
- cumulatieve aanschafwaarde	3.422.132
- cumulatieve afschrijvingen	-2.687.116
Boekwaarde per 1 januari	735.016
Mutaties in boekjaar	
- investeringen	80.336
- afschrijvingen	-283.214
	-202.878
per saldo	-
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	-202.878
Stand per 31 december 2024	
- cumulatieve aanschafwaarde	3.502.468
- cumulatieve afschrijvingen	-2.970.330
Boekwaarde per 31 december	532.138

8 MUTATIEOVERZICHT MATERIËLE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en -terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen	Vaste bedrijfs- middelen in uitvoering en vooruit- betaald op materiële vaste activa	Totaal
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2024					
- cumulatieve aanschafwaarde	78.553.369	22.144.317	33.361.138	2.154.122	136.212.946
- cumulatieve afschrijvingen	-34.829.397	-12.127.026	-27.685.395	-	-74.641.818
Boekwaarde per 1 januari	43.723.972	10.017.291	5.675.743	2.154.122	61.571.128
Mutaties					
- investeringen	1.694.863	744.799	1.462.436	924.121	4.826.219
- afschrijvingen	-3.266.717	-912.087	-1.733.440	-	-5.912.244
- ingebruikname van Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	257.717	241.764	40.460	-539.941	-
- bijzondere waardeverminderingen	-	-	-	-1.277.080	-1.277.080
	-1.314.137	74.476	-230.544	-892.900	-2.363.105
-desinvesteringen					
aanschafwaarde	-1.281.597	-248.488	-18.535	-	-1.548.620
cumulatieve afschrijvingen	1.060.279	224.827	18.535	-	1.303.641
per saldo	-221.318	-23.661	-	-	-244.979
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	-1.535.455	50.815	-230.544	-892.900	-2.608.084
Stand per 31 december 2024					
- cumulatieve aanschafwaarde	79.224.352	22.882.392	34.845.499	1.261.222	138.213.465
- cumulatieve afschrijvingen	-37.035.835	-12.814.286	-29.400.300	-	-79.250.421
Boekwaarde per 31 december	42.188.517	10.068.106	5.445.199	1.261.222	58.963.044

9 MUTATIEOVERZICHT FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	Andere deel- nemingen	Overige vorderingen	Totaal
	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2024	672	35.360	36.032
Resultaat deelnemingen	10	-	10
(Terugname) waardeverminderingen	-	-7.686	-7.686
Boekwaarde per 31 december 2024	682	27.674	28.356

10 OVERZICHT LANGLOPENDE SCHULDEN ULTIMO 2024 (GECONSOLIDEERD)

Specificatie en verloop van de schulden aan banken:

Leninggever	Afsluit- datum	Hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werke- lijke- rente	Restschuld 31 december 2023	Nieuwe leningen in 2024	Aflossing in 2024	Restschuld 31 december 2024	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2024	Aflossings- wijze	Aflossing 2025	Gestelde zekerheden
		€			%	€	€	€	€	€			€	
BNG 82843	05-07-1994	2.268.901	30	onderhands	1,63	75.627	-	75.627	-	-	0	lineair	-	gemeentegarantie
BNG 99844	24-12-2004	2.500.000	25	onderhands	3,97	600.000	-	100.000	500.000	-	5	lineair	100.000	waarborgfonds
BNG 103062	01-10-2007	2.500.000	25	onderhands	4,60	900.000	-	100.000	800.000	300.000	8	lineair	100.000	waarborgfonds
BNG 97088	18-03-2003	3.000.000	30	onderhands	4,81	1.000.000	-	100.000	900.000	400.000	9	lineair	100.000	waarborgfonds
BNG 103561	15-04-2008	2.500.000	25	onderhands	4,62	950.000	-	100.000	850.000	350.000	9	lineair	100.000	waarborgfonds
NWB B00126	01-04-2011	10.918.600	27	onderhands	0,17	5.955.600	-	397.040	5.558.560	3.573.360	14	lineair	397.040	waarborgfonds
BNG 93918	03-12-2001	4.537.802	40	onderhands	5,24	2.042.012	-	113.445	1.928.567	1.361.342	17	lineair	113.445	waarborgfonds
BNG 101108	08-12-2005	6.000.000	39	onderhands	3,99	6.000.000	-	-	6.000.000	6.000.000	21	einde looptijd	-	waarborgfonds
BNG 101107	08-12-2005	4.000.000	40	onderhands	3,89	2.200.000	-	100.000	2.100.000	1.600.000	21	lineair	100.000	waarborgfonds
BNG 101627	03-05-2006	4.000.000	40	onderhands	4,41	2.300.000	-	100.000	2.200.000	1.700.000	22	lineair	100.000	waarborgfonds
BNG 113861	01-07-2020	3.400.000	15	onderhands	2,12	2.719.999	-	226.667	2.493.332	1.359.997	11	lineair	226.667	onborgd
BNG 116630	11-09-2023	8.900.000	30		3,39	8.825.833	-	296.667	8.529.166	7.045.831	28	lineair	296.667	waarborgfonds
TOTAAL						33.569.071	-	1.709.446	31.859.625	23.690.530			1.633.819	

11 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST-EN-VERLIESREKENING OVER 2024

	2024	2023
	€	€
13. Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening		
Zorgverzekeringswet	106.834.658	102.576.928
Wet langdurige zorg	32.929.482	30.565.077
Subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies of door het Zorginstituut op grond van de Wet langdurig zorg	59.220	73.531
Forensische zorg	6.028.370	3.696.447
Beschikbaarheidsbijdrage zorgfuncties	5.353.415	5.288.186
Overige baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening	-	107.512
	<u>151.205.145</u>	<u>142.307.681</u>

Toelichting:

De baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening is bijna 6% gestegen. Dit betreft vooral het effect van geïndexeerde tarieven bij de verschillende financiers.

Overige baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening

Continuïteitsbijdrage	-	68.380
Bijdrage meerkosten	-	39.132
	<u>-</u>	<u>107.512</u>

Toelichting:

In 2023 zijn alle vergoedingen in het kader van de continuïteit en meerkosten als gevolg van Covid-19 afgehandeld.

14. Opbrengsten Jeugdwet

Opbrengsten Jeugdwet	<u>11.661.681</u>	<u>10.064.314</u>
----------------------	-------------------	-------------------

15. Andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten

Opbrengsten WMO	11.193.469	10.436.737
Overige zorgprestaties	1.478.470	1.345.941
	<u>12.671.939</u>	<u>11.782.678</u>

	2024	2023
	€	€
16. Overige bedrijfsopbrengsten		
Opbrengsten winkels	610.272	613.990
Opbrengsten POH	3.435.455	3.237.804
Opbrengst detachering	1.178.943	1.061.867
Opbrengst verkoop activa	445.648	-
Opbrengst uit verhuur	518.221	322.553
Overige opbrengsten	2.565.762	1.705.643
	<u>8.754.301</u>	<u>6.941.857</u>

Toelichting:

In 2024 zijn de Overige opbrengsten onder andere gestegen door meer opbrengsten uit verhuur.
De Opbrengst verkoop activa betreft de boekwinst uit verkoop van het pand "De Griend" in Franeker.

17. Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten

Personeel niet in loondienst	<u>10.496.701</u>	<u>10.330.803</u>
------------------------------	-------------------	-------------------

18. Lonen en salarissen

Brutolonen	<u>97.657.135</u>	<u>90.408.882</u>
------------	-------------------	-------------------

19. Sociale lasten

Premies sociale verzekeringswetten	<u>15.939.084</u>	<u>14.512.025</u>
------------------------------------	-------------------	-------------------

20. Pensioenlasten

Pensioenlasten	<u>9.320.091</u>	<u>8.376.734</u>
----------------	------------------	------------------

Personeelsleden

	2024	2023
FTE		
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van fulltime eenheden zorg gerelateerd	1.178	1.193
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van fulltime eenheden niet zorg gerelateerd	332	325
	<u>1.510</u>	<u>1.518</u>

	2024	2023
	€	€

21. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

Immateriële vaste activa	283.214	596.326
Materiële vaste activa	5.912.244	6.035.636
Financiële vaste activa	5.124	5.653
	<u>6.200.582</u>	<u>6.637.615</u>

	2024	2023
	€	€
22. Overige waardevermindering van immateriële en materiële vaste activa		
Overige waardeverminderingen materiële vaste activa	1.470.880	-
Overige waardeverminderingen financiële activa	2.562	-
	<u>1.473.442</u>	<u>-</u>

Toelichting:

De overige waardevermindering materiële vaste activa betreft de afwaardering van de projectkosten Brédyk van de jaren 2021 t/m 2023 ad € 1.337K. Om te zorgen dat de nieuwbouw aansluit op de toekomst, zowel in het ontwerp als in betaalbaarheid, is het eerste ontwerp herzien en is GGZ Friesland in 2024 opnieuw begonnen met de plannen. Dit betekent dat alle kosten gemaakt t/m 2023 geen toekomstige economische voordelen meer opleveren en alle kosten geboekt moeten worden ten laste van de exploitatie 2024.

Daarnaast zijn in verband met de vervroegde beëindiging van het huurcontract van het huurpand in Sneek, de destijds geactiveerde verbouwingskosten ad € 134,2K gedesinvesteerd in 2024.

23. Overige bedrijfskosten

Overige personeelskosten	7.211.206	7.529.947
Onderhoud en energiekosten	5.280.601	5.167.454
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	4.315.467	4.325.111
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	3.442.553	3.313.114
Autokosten	1.371.401	1.317.198
Mutatie dubieuze debiteuren	32.645	53.262
Algemene kosten	12.053.548	10.500.258
Huur en leasing	5.173.964	5.080.413
Mutatie voorzieningen	1.243.223	231.387
Kosten Covid-19 crisis	-	9.306
	<u>40.124.608</u>	<u>37.527.450</u>

Toelichting:

In de Overige bedrijfskosten zijn de meeste posten toegenomen onder invloed van de inflatie.

De Algemene kosten zijn voornamelijk toegenomen door de implementatiekosten € 960K van het nieuwe EPD systeem (ONS) en overige advieskosten bestaande uit kosten nieuw EPD systeem (ONS) € 120K en het project capaciteitsmanagement € 573K.

De Mutatie voorzieningen zijn toegenomen doordat in 2023 vernieuwd inzicht was verkregen in de voorziening generatiepact met betrekking tot de deelnamekansen. De deelnamekansen was op basis van de werkelijke instroom lager dan boekjaar 2022 ingeschat, hetgeen heeft geresulteerd in een verlaging van de voorziening in 2023.

Mutatie voorzieningen

Mutatie voorziening generatiepact	44.212	-942.131
Mutatie voorziening langdurig zieken	887.577	971.999
Mutatie voorziening ambtsjubilea	311.434	201.519
	<u>1.243.223</u>	<u>231.387</u>

Financiële baten en lasten

	2024	2023
	€	€
24. Rentebaten en soortgelijke opbrengsten		
Rentebaten	632.814	233.288

Toelichting:

De Rentebaten zijn toegenomen door een toename van de positieve saldi van de liquide middelen.

25. Rentelasten en soortgelijke kosten

Rentelasten	1.095.456	1.122.715
Rentelasten financial lease	70.174	77.128
Rente impact wijziging disconteringsvoet	69.632	176.100
Bereidstellingsprovisie	34.704	128.250
Borgingskosten	27.011	41.906
	<u>1.296.977</u>	<u>1.546.099</u>

Toelichting:

De post Rente impact wijziging disconteringsvoet betreft het verschil in de contante waarde van het oude en nieuwe percentage van de gehanteerde disconteringsvoet voor de voorzieningen. De disconteringsvoet in 2024 bedraagt 3,34% (2023: 3,56%).

In 2023 was er vanwege een kasgeldfaciliteit een bereidstellingsprovisie en borgingskosten opgenomen. De kasgeldlening is in september 2023 omgezet in een langlopende lening, waardoor deze kosten vervallen zijn in 2024.

26. Aandeel in het resultaat deelnemingen

Aandeel resultaat GGZ Collectief B.V.	10	7
---------------------------------------	----	---

Transacties met verbonden partijen

De deelnemingen, bestuurders en functionarissen van stichting GGZ Friesland worden aangemerkt als verbonden partijen. Onder transacties wordt verstaan een overdracht van middelen, diensten of verplichtingen, ongeacht of een bedrag in rekening is gebracht.

Met verbonden partijen hebben zich geen transacties voorgedaan op niet zakelijke grondslag. De bezoldiging van de bestuurders en toezichthouders is opgenomen in de toelichting van de geconsolideerde winst- en verliesrekening en de WNT-verantwoording.

	2024	2023
	€	€
Honoraria accountant		
1. Controle van de jaarrekening	457.345	432.299
2. Overige assurance diensten	76.825	64.690
3. Niet-controlediensten	80.223	-
	<u>614.393</u>	<u>496.989</u>

Toelichting:

De accountantskosten zijn gebaseerd op basis van het factuurstelsel.

12 WNT-VERANTWOORDING 2024 STICHTING GGZ FRIESLAND

De WNT is van toepassing op GGZ Friesland. Het voor GGZ Friesland toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000.

In 2024 is voor de Raad van Bestuur de klassenindeling V van toepassing. Dit betreft de hoogste klasse binnen het zorgsegment, welke vastgesteld is door de Raad van Toezicht op 23 september 2024. In 2024 vonden er bij de categorie overige functionarissen geen overschrijdingen van de WNT norm plaats.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Gegevens 2024

Bedragen x € 1	Drs. A.J. Bell	Dr. A.D.F. Dhondt	Drs. P de Bot
Functiegegevens	Lid RvB	Lid RvB	Lid RvB
Aanvang en einde functievervulling in 2024	1/1 - 31/12	1/1 - 31/7	N.v.t.
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	N.v.t.
Dienstbetrekking	ja	ja	N.v.t.
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	216.289	126.130	-
Beloningen betaalbaar op termijn	16.217	9.468	-
<i>Subtotaal</i>	232.506	135.598	-
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000	135.598	-
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-	-
Bezoldiging	232.506	135.598	-
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2023

Functiegegevens	Lid RvB	Lid RvB	Lid RvB
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/4 - 31/12	1/1 - 31/12	1/4 - 31/5
Omvang dienstverband 2023 (in fte)	1,0	1,0	0,81
Dienstbetrekking	ja	ja	Nee
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	155.491	207.307	27.180
transporteren	155.491	207.307	27.180

Bedragen x € 1	Drs. A.J. Bell	Dr. A.D.F. Dhondt	Drs. P de Bot
Transport	155.491	207.307	27.180
Beloningen betaalbaar op termijn	11.384	15.193	-
<i>Subtotaal</i>	166.875	222.500	27.180
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	168.014	223.000	30.104
Bezoldiging	166.875	222.500	27.180

Voor elke hierboven vermelde onverschuldigde betaling is een vordering ingesteld die is inbegrepen in de post 'Overige vorderingen'.

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand
1 t/m 12 Gegevens 2024

Bedragen x € 1	Drs. P. de Bot	
Functiegegevens	Lid RvB	Lid RvB
Kalenderjaar	2024	2023
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang - einde)	N.v.t.	1/1 - 31/3
Aantal kalendermaanden waarin functievervulling in het kalenderjaar	N.v.t.	3
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	N.v.t.	432
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief dat geldt voor het kalenderjaar		212
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum		67.200
Individueel toepasselijk maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	-	303.900
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Bezoldiging in de betreffende periode		62.640
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	-	233.805
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		-
Bezoldiging	-	233.805

Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Voor elke hierboven vermelde onverschuldigde betaling is een vordering ingesteld die is inbegrepen in de post 'Overige vorderingen'

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2024

Bedragen x € 1	Drs. ing. G. Jaarsma	Ir. H.G. Rijnhart	Ir. P.M. van Rooij	Drs. R. Mentjox
Functiegegevens	Voorzitter RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT
Aanvang en einde functievervulling in 2024	1/1 - 31/12	1/1 - 15/11	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging				
Bezoldiging	24.247	14.136	16.350	16.355
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	34.950	20.372	23.300	23.300
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-	-	-
Bezoldiging	<u>24.247</u>	<u>14.136</u>	<u>16.350</u>	<u>16.355</u>

Het bedrag van de overschrijding en reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan

N.v.t. N.v.t. N.v.t. N.v.t.

Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling

N.v.t. N.v.t. N.v.t. N.v.t.

Gegevens 2023

Bedragen x € 1

Functiegegevens	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging				
Bezoldiging	15.512	15.461	15.841	15.710
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	22.300	22.300	22.300	22.300

Gegevens 2024

Bedragen x € 1	E.A. de Boer MBA	Drs. T. Boer	Drs. G. Majoor	Mr. E.E. van 't Hof MBA
Functiegegevens	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	Voorzitter RvT
Aanvang en einde functievervulling in 2024	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	N.v.t.
Bezoldiging				
Bezoldiging	16.155	16.211	16.207	-
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	23.300	23.300	23.300	-
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-	-	-
Bezoldiging	<u>16.155</u>	<u>16.211</u>	<u>16.207</u>	<u>-</u>

Het bedrag van de overschrijding en reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan

N.v.t.

N.v.t.

N.v.t.

N.v.t.

Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling

N.v.t.

N.v.t.

N.v.t.

N.v.t.

Gegevens 2023

Bedragen x € 1

Functiegegevens

Lid RvT

Lid RvT

Lid RvT

Voorzitter RvT

Aanvang en einde functievervulling in 2023

1/1 - 31/12

N.v.t.

N.v.t.

1/1 - 31/12

Bezoldiging

Bezoldiging

15.461

-

-

23.791

Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum

22.300

-

-

33.450

Voor elke hierboven vermelde onverschuldigde betaling is een vordering ingesteld die is inbegrepen in de post 'Overige vorderingen'.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individuele toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

ENKELVOUDIGE JAARREKENING 2024

		31 december 2024	31 december 2023
		€	€
PASSIVA			
Eigen vermogen	(32)		
Bestemmingsfondsen		30.810.725	28.582.070
Overige reserves		<u>3.264.246</u>	<u>3.075.631</u>
Totaal eigen vermogen		34.074.971	31.657.701
Voorzieningen	(33)		
Overige voorzieningen		3.815.723	3.638.667
Langlopende schulden	(34)		
Schulden aan banken		30.225.806	31.859.625
Overige schulden		<u>2.556.692</u>	<u>3.218.453</u>
		32.782.498	35.078.078
Kortlopende schulden	(35)		
Aflossingsverplichtingen komend boekjaar langlopende leningen		1.633.819	1.709.446
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		3.738.955	2.970.751
Schulden aan groepsmaatschappijen		856.687	807.169
Belastingen en premies sociale verzekeringen		5.499.844	5.245.901
Schulden terzake van pensioenen		2.791.131	2.465.442
Overige schulden		<u>29.771.395</u>	<u>22.934.366</u>
		44.291.831	36.133.075
		<u>114.965.023</u>	<u>106.507.521</u>

14 ENKELVOUDIGE WINST- EN VERLIESREKENING

		2024		2023	
		€	€	€	€
Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening	(37)				
Zorgverzekeringswet		86.471.957		84.187.036	
Wet langdurige zorg		32.929.482		30.565.077	
Subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies of door het Zorginstituut op grond van de Wet langdurig zorg		59.220		73.531	
Forensische zorg		6.028.370		3.696.447	
Beschikbaarheidsbijdrage zorgfuncties		4.434.932		4.416.733	
Overige baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening		-		46.259	
			129.923.961		122.985.083
Opbrengsten Jeugdwet	(38)		10.284.725		8.738.084
Andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten	(39)		12.653.620		11.730.309
Netto omzet			152.862.306		143.453.476
Overige bedrijfsopbrengsten	(40)		9.061.884		7.331.358
Som der bedrijfsopbrengsten			161.924.190		150.784.834
Bedrijfslasten					
Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten	(41)	8.029.996		8.191.153	
Lonen en salarissen	(42)	86.983.382		80.846.460	
Sociale lasten	(43)	13.903.419		12.856.475	
Pensioenlasten	(44)	8.221.251		7.467.699	
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	(45)	5.543.771		6.009.248	
Overige waardevermindering van immateriële en materiële vaste activa	(46)	1.339.232		-	
Overige bedrijfskosten	(47)	36.450.260		33.718.713	
			160.471.311		149.089.748
Bedrijfsresultaat			1.452.879		1.695.086
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	(48)	558.051		227.176	
Rentelasten en soortgelijke kosten	(49)	-1.292.944		-1.539.758	
Financiële baten en lasten			-734.893		-1.312.582
			717.986		382.504
Aandeel in het resultaat deelnemingen	(50)		1.699.284		1.607.713
Resultaat			2.417.270		1.990.217

RESULTAATBESTEMMING

Het resultaat is als volgt verdeeld:

	2024		2023	
	€	€	€	€
Toevoeging/(onttrekking):				
Bestemmingsfondsen	2.228.655		1.898.799	
Overige reserves	<u>188.615</u>		<u>91.418</u>	
		<u>2.417.270</u>		<u>1.990.217</u>

15 GRONDSLAGEN VAN WAARDERINGEN EN RESULTAATBEPALING ENKELVOUDIGE JAARREKENING

15.1 Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 Burgerlijk Wetboek voor zover deze volgens de regeling openbare jaarverantwoording WMG van toepassing zijn, de regeling openbare jaarverantwoording WMG en daarmee de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving hoofdstuk 655 Zorginstellingen. Ook zijn de beleidsregels voor de WNT, Wet normering bezoldiging topinkomens publieke en semipublieke sector van toepassing.

De waarderingsgrondslagen van posten die niet zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening zijn hieronder toegelicht.

15.2 Waarderingsgrondslagen enkelvoudige jaarrekening

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

In de enkelvoudige balans worden deelnemingen in groepsmaatschappijen gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Zie voor een uitwerking hiervan de grondslagen voor financiële vaste activa in de geconsolideerde jaarrekening.

Aandeel in het resultaat deelnemingen

Het aandeel in het resultaat van entiteiten waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de instelling in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties waarbij overdracht van activa en passiva tussen de instelling en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn geëlimineerd voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

16 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2024

Voor zover posten uit de enkelvoudige balans niet afwijken van de geconsolideerde balans zijn deze hierna niet nader toegelicht en wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans.

ACTIVA

VASTE ACTIVA

27. Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	2024	2023
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	592.516	1.123.771
Bij: investeringen	71.019	57.571
Af: afschrijvingen	-253.059	-588.826
Boekwaarde per 31 december	410.476	592.516

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de immateriële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder hoofdstuk 17.

28. Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

Boekwaarde per 1 januari	60.047.813	63.058.358
Bij: investeringen	3.695.730	2.404.224
Af: afschrijvingen	-5.285.588	-5.414.769
Af: bijzondere waardeverminderingen	-1.277.080	-
Af: afstotingen	-110.769	-
Boekwaarde per 31 december	57.070.106	60.047.813

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder hoofdstuk 18.

In 2024 zijn er bedrijfsmiddelen in uitvoering in gebruik genomen. Hiervoor wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder hoofdstuk 18.

De vaste activa zijn als zekerheid gesteld voor de langlopende schulden. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het overzicht van de langlopende leningen in hoofdstuk 20.

29. Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	2024	2023
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	13.549.329	12.147.630
Resultaat deelnemingen	1.699.284	1.607.713
Herrubricering Disagio WFZ	-	-200.361
(Terugname) waardeverminderingen	-7.686	-5.653
Boekwaarde per 31 december	15.240.927	13.549.329

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de financiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder hoofdstuk 19.

GGZ Collectief B.V. is in 2008 opgericht en is voor 100% eigendom van GGZ Friesland en onderneemt geen enkele activiteit (inactief). GGZ Collectief is statutair gevestigd te Leeuwarden.

Synaeda PMC B.V. heeft in 2015 een Koopovereenkomst Certificaten van Aandelen in SPMC gesloten met GGZ Friesland. In 2015 is via een vendor loan een 100% belang in Synaeda Psycho Medisch Centrum Leeuwarden B.V. (SPMC Leeuwarden B.V.) verworven, GGZ Friesland heeft hierdoor de volledige zeggenschap.

Op basis van bovenstaande groepsverhoudingen stelt GGZ Friesland op grond van BW 2:406 lid 1 een geconsolideerde jaarrekening op.

Ultimo 2023 heeft een herrubricering plaatsgevonden van de Disagio WFZ 2005-2008, welke ultimo 2023 van de Financiële Vaste Activa naar de Vlottende activa (VLA), op Vooruitbetaalde bedragen is overgeboekt.

Toelichting op belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:

Naam, statutaire zetel	Kernactiviteit	Verschaft kapitaal	Kapitaal -belang
		€	%
Synaeda PMC B.V. Leeuwarden	Ambulante GGZ	18.000	100,00
GGZ Collectief B.V. Leeuwarden	Verlenen GGZ Zorg	18.000	100,00

Op basis van artikel BW 2:407 lid 1 is op basis van de te verwaarlozen betekenis op het geheel besloten om GGZ Collectief B.V. niet mee te nemen in de consolidatie. De huidige status van de B.V. is inactief.

VLOTTENDE ACTIVA

30. Vorderingen

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Handelsdebiteuren		
Vorderingen op debiteuren	2.442.220	4.449.186

Toelichting:

De afname van de debiteuren is te danken aan de verbeteringen in het facturatieproces in vergelijking met de situatie ultimo 2023.

Vorderingen op groepsmaatschappijen

Vorderingen groepsmaatschappijen	87.439	80.605
----------------------------------	--------	--------

Toelichting:

Dit betreft een vordering op Synaeda PMC B.V.

Overige vorderingen

Vorderingen uit hoofde van financieringstekort WLZ	12.257	303.342
Vooruitbetaalde bedragen	533.040	592.890
Nog te factureren Overig	1.482.862	918.557
Nog te factureren WMO	945.407	1.014.948
Nog te factureren Forensische zorg	457.932	416.322
Nog te factureren Jeugd	1.067.305	983.254
Nog te factureren ZPM	7.344.893	10.611.630
Waarborgsom	20.250	20.250
Financieringsverschil Forensisch	543.733	-
Financieringsverschil WMO	-	120.131
Overige vorderingen	2.709.395	4.126.838
	15.117.074	19.108.162

Toelichting:

De overige vorderingen zijn ultimo 2024 ruim € 4,0 miljoen lager dan ultimo 2023. Dit komt voornamelijk doordat in 2024 de facturatie van de ZPM beter op orde is ten opzichte van eerdere jaren, waardoor de hoogte van de post Nog te factureren ZPM circa € 3,3 miljoen is gedaald.

Alle Overige vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar, tenzij anders aangegeven.

**Vorderingen uit hoofde van financieringstekort en schulden uit hoofde van financieringsoverschot
WLZ**

	2023	2024	Totaal
	€	€	€
Saldo per 1 januari	303.342		303.342
Financieringsverschil boekjaar		12.257	12.257
Correcties voorgaande jaren	-936		-936
Betalingen/ontvangsten	-302.406		-302.406
Subtotaal mutatie boekjaar	-303.342	12.257	-291.085
Saldo per 31 december	-	12.257	12.257

Stadium van vaststelling (per erkenning):

c a

a= interne berekening

b= overeenstemming met zorgverzekeraars

c= definitieve vaststelling NZa

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Waarvan gepresenteerd als:		
- vorderingen uit hoofde van financieringstekort	12.257	303.342
- schulden uit hoofde van financieringsoverschot	-	-
	12.257	303.342
	2024	2023
	€	€

Specificatie financieringsverschil in het boekjaar

Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten WLZ-zorg (exclusief subsidies)

Af: vergoedingen ter dekking van het wettelijk budget

Totaal financieringsverschil

32.898.668	30.304.086
-32.886.411	-30.000.744
12.257	303.342

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
31. Liquide middelen		
Bankrekeningen	24.595.126	8.676.870
Kas	1.655	3.040
	<u>24.596.781</u>	<u>8.679.910</u>

Toelichting:

De liquide middelen zijn vrij beschikbaar. De debet bankrekeningen bestaan uit saldi van 8 bankrekeningen bij de BNG en Mastercard (Simplifiedcard). De kassen bestaan uit 5 decentrale kassen.

De liquiditeitspositie van GGZ Friesland wordt nauwgezet gemonitord. De kredietfaciliteit ultimo 2024 bij de BNG bedraagt € 14 miljoen. GGZ Friesland maakt ultimo 2024 geen gebruik van deze faciliteit en verwacht deze op basis van liquiditeitsprognoses ook niet te hoeven gebruiken. De verstrekte zekerheden gelden ook voor de opgenomen kredietfaciliteit in rekening-courant bij BNG (zie toelichting langlopende schulden).

De lening met nummer BNG 113861 met een afsluitdatum van 01-07-2020 en een hoofdsom van € 3,4 miljoen is een ongeborgde lening. De BNG heeft deze ongeborgde lening samen met het kredietarrangement in rekening courant (€ 14 miljoen), onder 1 financieringsovereenkomst verwerkt en deze ongeborgde lening valt bij de BNG onder de noemer faciliteiten.

PASSIVA

32. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Bestemmingsfondsen	30.810.725	28.582.070
Overige reserves	3.264.246	3.075.631
	<u>34.074.971</u>	<u>31.657.701</u>

Bestemmingsfondsen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1 januari 2023	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31 december 2023
	€	€	€	€
Reserve aanvaardbare kosten WLZ/ZVW	<u>26.683.271</u>	<u>1.898.799</u>	<u>-</u>	<u>28.582.070</u>

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1 januari 2024	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31 december 2024
	€	€	€	€
Reserve aanvaardbare kosten WLZ/ZVW	<u>28.582.070</u>	<u>2.228.655</u>	<u>-</u>	<u>30.810.725</u>

Overige reserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1 januari 2023	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31 december 2023
	€	€	€	€
Overige reserves	<u>2.984.213</u>	<u>91.418</u>	<u>-</u>	<u>3.075.631</u>

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1 januari 2024	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31 december 2024
	€	€	€	€
Overige reserves	3.075.631	188.615	-	3.264.246

Toelichting:

Bestemmingsfonds reserve aanvaardbare kosten WLZ/ZVW is een reserve waaraan door derden een beperkte bestedingsmogelijkheid is aangebracht dan op grond van de statuten zou bestaan. Onder overige reserves is opgenomen dat deel van het resultaat, waarover de bevoegde organen binnen de statutaire doelstellingen van GGZ Friesland vrij kunnen beschikken.

33. Voorzieningen

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Overige voorzieningen		
Generatiepact	370.144	401.643
Langdurig zieken	1.350.102	1.282.553
Jubileumuitkeringen	2.095.477	1.954.471
	<u>3.815.723</u>	<u>3.638.667</u>

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1 januari 2024	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Oprenten en verandering disconterings- voet	Saldo per 31 december 2024
	€	€	€	€	€	€
Generatiepact	401.643	36.283	-97.558	-	29.776	370.144
Langdurig zieken	1.282.553	1.135.999	-820.028	-248.422	-	1.350.102
Jubileumuitkeringen	1.954.471	364.749	-196.201	-63.365	35.823	2.095.477
Totaal voorzieningen	<u>3.638.667</u>	<u>1.537.031</u>	<u>-1.113.787</u>	<u>-311.787</u>	<u>65.599</u>	<u>3.815.723</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-12-2024
	€
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jaar)	691.335
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jaar)	3.124.388
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	1.386.766

Toelichting per categorie voorziening:

Generatiepact

Met ingang van boekjaar 2022 is een langdurige voorziening opgenomen voor medewerkers van 63 jaar en ouder welke gebruik kunnen maken van de, in de cao vermelde, generatieregeling. Genaamd: Generatiepact. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren bedragen. De berekening is gebaseerd op de gedane toezeggingen en deelnamekans. De deelnamekans is op basis van de werkelijke instroom lager dan voorgaand jaar ingeschat, hetgeen heeft geresulteerd in een verlaging van de voorziening. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 3,34% (2023: 3,56%).

De regeling geldt zoals in de CAO is bepaald tot en met 31 december 2025, terwijl de CAO op 31 december 2024 is geëindigd.

Langdurig zieken

Er is een langdurige voorziening opgenomen voor personeelsleden die geheel of gedeeltelijk ziek of arbeidsongeschikt zijn. Dit om de op balansdatum bestaande verplichtingen in de toekomst te kunnen uitbetalen.

Jubileumuitkeringen

De voorziening jubileumuitkeringen voorziet in de toekomstige uitkeringen bij jubilea van een 12,5-jarig, 25-jarig en 40-jarig dienstverband en ook pensionering. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 3,34% (2023: 3,56%).

34. Langlopende schulden

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Schulden aan banken		
Leningen o/g	30.225.806	31.859.625

Het verloop is als volgt weer te geven:

	2024	2023
	€	€
Stand per 1 januari	33.569.071	26.156.020
Bij: nieuwe leningen	-	8.900.000
Af: aflossingen	-1.709.446	-1.486.949
Stand per 31 december	31.859.625	33.569.071
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	-1.633.819	-1.709.446
Stand langlopende schulden per 31 december	30.225.806	31.859.625

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

	2024	2023
	€	€
Aflossingsverplichtingen komend boekjaar langlopende leningen	1.633.819	1.709.446
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.)		
(balanspost)	30.225.806	31.859.625
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	23.690.530	25.324.353

Toelichting:

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar het overzicht langlopende schulden onder hoofdstuk 20.

Er zijn met betrekking tot de BNG Bank financieringsovereenkomsten verschillende financiële voorwaarden (ratio's) overeengekomen op basis van de geconsolideerde jaarrekening van GGZ Friesland; zijnde DSCR van 1,3 en een solvabiliteit van minimaal 20% vanaf boekjaar 2023. GGZ Friesland voldoet ultimo 2024 aan de solvabiliteit met 28,9%. De DSCR bedraagt 3,9 en voldoet aan de minimaal gestelde voorwaarde van 1,3.

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Overige schulden		
Financial Lease	1.580.624	1.754.351
Overige langlopende schulden	976.068	1.464.102
	<u>2.556.692</u>	<u>3.218.453</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de overige langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Aflossingsverplichtingen < 1 jaar	661.645	173.727
Langlopend deel > 1 jaar	1.895.047	3.044.726
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	713.823	886.923

Toelichting:

De Overige schulden bestaan uit een verplichting Financial Lease betreffende het huurpand MFE Drachten en de Overige langlopende schulden betreft een afkoopsom van het pand De Batting. De afkoopsom van het pand de Batting zal in drie gelijke jaarlijkse termijnen worden betaald vanaf 2025, waardoor het eerste deel is opgenomen onder de kortlopende schulden.

35. Kortlopende schulden

Aflossingsverplichtingen komend boekjaar langlopende leningen

Aflossingsverplichting komend boekjaar langlopende leningen	<u>1.633.819</u>	<u>1.709.446</u>
---	------------------	------------------

Toelichting:

De aflossingsverplichting heeft een looptijd korter dan 1 jaar.

Schulden aan leveranciers en handelskredieten

Crediteuren	<u>3.738.955</u>	<u>2.970.751</u>
-------------	------------------	------------------

Toelichting:

De schulden aan leveranciers en handelskredieten hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

Schulden aan groepsmaatschappijen

Schulden aan groepsmaatschappijen	<u>856.687</u>	<u>807.169</u>
-----------------------------------	----------------	----------------

Toelichting:

Dit betreft voornamelijk een schuld aan Synaeda PMC B.V., voor de Synaeda MVO beschikbaarheidsbijdrage 2024 (€ 833K), als gevolg van de gezamenlijke MVO aanvraag 2024 welke GGZ Friesland voor de gehele groep heeft moeten doen.

De schuld aan groepsmaatschappijen heeft een looptijd korter dan 1 jaar.

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	136.053	52.568
Loonheffing	5.363.791	5.193.333
	<u>5.499.844</u>	<u>5.245.901</u>

Toelichting:

De schuld aan Omzetbelasting en Loonheffing heeft een looptijd korter dan 1 jaar.

Schulden terzake van pensioenen

Pensioenen	<u>2.791.131</u>	<u>2.465.442</u>
------------	------------------	------------------

Toelichting:

Ultimo 2024 resteert een schuld aan het pensioenfonds (PFZW) inzake de afdracht pensioenpremie november en december 2024.

De schuld terzake van pensioenen heeft een looptijd korter dan 1 jaar.

Overige schulden

LFB-uren	9.805.206	9.661.702
Vakantiedagen	4.405.057	4.092.797
Vakantiegeld	3.949.241	3.716.142
Personeel nog te betalen	134.853	238.329
Vooruitontvangen bedragen	220.628	141.914
Overige schulden	3.027.930	2.444.340
Financieringsverschil ZVW	7.171.865	1.441.453
Financieringsverschil Jeugd	982.545	714.397
Financieringsverschil Forensisch	-	483.292
Financieringsverschil WMO	74.070	-
	<u>29.771.395</u>	<u>22.934.366</u>

Toelichting:

Het financieringsverschil ZVW is € 5,9 miljoen gestegen ten opzichte van de jaarrekening 2023. Dit verschil wordt veroorzaakt door de afwikkeling van het contract 2022 met Zilveren Kruis. Daarnaast is in de jaarrekening 2024 € 3,8 miljoen opgenomen voor de compliance last 2024.

De LFB uren en Vakantiedagen hebben een langlopend karakter, echter aangezien deze budgetten direct opeisbaar zijn worden deze posten gepresenteerd onder de kortlopende schulden.

De Overige schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar, tenzij anders aangegeven.

36. Niet in de balans opgenomen verplichtingen, activa en regelingen

Fiscale eenheid

Stichting GGZ Friesland maakt onderdeel uit van een fiscale eenheid omzetbelasting met Synaeda PMC B.V. en is uit dien hoofde hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden van de fiscale eenheid.

Ultimo 2024 bedragen de schulden van de fiscale eenheid € 141K.

Uitspraak Europees Hof over overwerkvergoeding voor deeltijdwerkers

Op 29 juli 2024 heeft het Europese Hof een uitspraak gedaan met betrekking tot de overwerkvergoeding voor medewerkers die in deeltijd werken. De uitspraak kan gevolgen hebben voor de wijze waarop overuren worden beloond en zou mogelijk kunnen leiden tot een nabetaling met terugwerkende kracht voor deeltijdwerkers.

Op dit moment wordt onderzocht of en in hoeverre deze uitspraak van het Europese Hof van toepassing is op de zorgsector en op de verschillende (al dan niet algemeen verbindend verklaarde) Cao's die in de zorg worden gebruikt, en welke financiële impact dit met zich mee kan brengen. Er zijn ten aanzien van de uitspraak van het Europese Hof nog veel vragen en onzekerheden, onder andere over een eenduidig te maken onderscheid tussen voltijdwerkers en deeltijdwerkers, over welke periode met terugwerkende kracht deze uitspraak van toepassing zou zijn, over het effect van de in veel Cao's c.q. zorgorganisaties toegepaste jaarurensystematiek en over de beschikbaarheid en betrouwbaarheid van de benodigde onderliggende data.

De mogelijke verplichtingen die voortvloeien uit de uitspraak van het Europese Hof zijn als gevolg van deze vragen en onzekerheden op dit moment nog niet met voldoende zekerheid vast te stellen. Daarom zijn deze niet in de balans opgenomen. Stichting GGZ Friesland volgt de ontwikkelingen nauwgezet en zal, indien noodzakelijk, in toekomstige verslagperiodes nadere informatie verstrekken over de mogelijke financiële consequenties.

(Meerjarige) financiële verplichtingen

Er zijn langlopende onvoorwaardelijke verplichtingen aangegaan terzake van huur en operationele leasing. De geleasede machines strekken tot zekerheid van de leaseverplichting. De operationele leasing wordt lineair over de leaseperiode in de winst- en verliesrekening verwerkt. Ultimo 2024 heeft de organisatie meerjarige huurverplichtingen van in totaal € 10.491K. De looptijden van de diverse huurcontracten beslaan diverse perioden.

Ultimo 2024 heeft de organisatie meerjarige operationele leaseverplichtingen van in totaal € 4.049K. De looptijden van de diverse leasecontracten beslaan diverse perioden van 2 maanden tot 96 maanden.

De instelling heeft de volgende meerjarige verplichtingen uit hoofde van lopende leasecontracten, huur en overeenkomsten.

	betalbaar binnen 1 jaar	betalbaar binnen 1 - 5 jaar	betalbaar na 5 jaar	Totaal
	€	€	€	€
Huur	3.923.116	3.589.753	2.978.589	10.491.458
Operationele lease	1.254.239	2.449.528	345.664	4.049.431
	<u>5.177.355</u>	<u>6.039.281</u>	<u>3.324.253</u>	<u>14.540.889</u>

Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument

Het macrobeheersinstrument kan door de minister van VWS ingezet worden om overschrijdingen van het macrokader zorg terug te vorderen bij instellingen voor medisch specialistische zorg en bij instellingen voor curatieve geestelijke gezondheidszorg. Het macrobeheersinstrument is uitgewerkt in de Aanwijzing macrobeheersmodel instellingen voor medisch specialistische zorg, respectievelijk Aanwijzing Macrobeheersinstrument curatieve geestelijke gezondheidszorg. Ook voor instellingen in andere sectoren kan een Aanwijzing Macrobeheersinstrument van toepassing zijn. Jaarlijks wordt door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) ambtshalve een mbi-omzetplafond vastgesteld. Ook wordt door de NZa jaarlijks een omzetplafond per instelling vastgesteld, welke afhankelijk is van de realisatie van het mbi-omzetplafond van alle instellingen gezamenlijk. Deze vaststelling vindt plaats nadat door de Minister van VWS de overschrijding van het mbi-omzetplafond uiterlijk vóór 1 december van het opvolgend jaar is gecommuniceerd.

Voor 2024 is het mbi-omzetplafond door de NZa vastgesteld op € 5.302,9 miljoen (prijsniveau 2024).

Bij het opstellen van de jaarrekening 2024 bestaat nog geen inzicht in realisatie van het mbi-omzetplafond over 2024. De sector is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van de uit het macrobeheersinstrument voortkomende verplichting en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is deze verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans van GGZ Friesland per 31 december 2024.

Grondaankoop stadsdeel Middelsee in Leeuwarden (De Brédyk)

GGZ Friesland is eind 2020 een koopovereenkomst overeengekomen, met de mogelijkheid tot ontbinding, voor de aankoop van een bouwkaavel ter grootte van 27.000 vierkante meter in het nieuw te ontwikkelen stadsdeel Middelsee in Leeuwarden. GGZ Friesland wil op deze locatie nieuwbouw realiseren.

De investering bedraagt € 3.375K te vermeerderen met het bij de levering geldende percentage voor de omzetbelasting dat van toepassing is voor bouwrijpe grond c.q. fiscaal bouwterrein.

Claims

Tegen de instelling zijn diverse claims ingediend die door haar worden betwist. Hoewel de afloop van deze geschillen niet met zekerheid kan worden voorspeld, wordt - mede op grond van ingewonnen juridisch advies en mede omdat zij veelal gedekt worden door de aansprakelijkheidsverzekering - aangenomen dat deze geen materiële invloed van betekenis zullen hebben op de financiële positie.

17 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

	Concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom
	€
Stand per 1 januari 2024	
- cumulatieve aanschafwaarde	3.272.132
- cumulatieve afschrijvingen	-2.679.616
Boekwaarde per 1 januari	592.516
Mutaties in boekjaar	
- investeringen	71.019
- afschrijvingen	-253.059
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	-182.040
Stand per 31 december 2024	
- cumulatieve aanschafwaarde	3.343.151
- cumulatieve afschrijvingen	-2.932.675
Boekwaarde per 31 december	410.476

18 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT MATERIËLE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en -terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen	Vaste bedrijfs- middelen in uitvoering en vooruit- betaald op materiële vaste activa	Totaal
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2024					
- cumulatieve aanschafwaarde	76.662.336	22.090.299	31.334.476	2.154.122	132.241.233
- cumulatieve afschrijvingen	-33.810.824	-12.085.748	-26.296.848	-	-72.193.420
Boekwaarde per 1 januari	42.851.512	10.004.551	5.037.628	2.154.122	60.047.813
Mutaties					
- investeringen	810.643	744.799	1.216.167	924.121	3.695.730
- afschrijvingen	-2.919.319	-901.442	-1.464.827	-	-5.285.588
- ingebruikname van Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	257.717	241.764	40.460	-539.941	-
- bijzondere waardeverminderingen	-	-	-	-1.277.080	-1.277.080
	-1.850.959	85.121	-208.200	-892.900	-2.866.938
-desinvesteringen					
aanschafwaarde	-824.624	-248.488	-18.535	-	-1.091.647
cumulatieve afschrijvingen	737.516	224.827	18.535	-	980.878
per saldo	-87.108	-23.661	-	-	-110.769
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	-1.938.067	61.460	-208.200	-892.900	-2.977.707
Stand per 31 december 2024					
- cumulatieve aanschafwaarde	76.906.072	22.828.374	32.572.568	1.261.222	133.568.236
- cumulatieve afschrijvingen	-35.992.627	-12.762.363	-27.743.140	-	-76.498.130
Boekwaarde per 31 december	40.913.445	10.066.011	4.829.428	1.261.222	57.070.106

19 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	Deel- nemingen in groepsmaat- schappijen	Andere deel- nemingen	Overige vorderingen	Totaal
	€	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2024	13.513.297	672	35.360	13.549.329
Resultaat deelnemingen (Terugname) waardeverminderingen	1.699.274	10	-	1.699.284
	-	-	-7.686	-7.686
Boekwaarde per 31 december 2024	15.212.571	682	27.674	15.240.927

20 OVERZICHT LANGLOPENDE SCHULDEN ULTIMO 2024 (ENKELVOUDIG)

Specificatie en verloop van de schulden aan banken:

Leninggever	Afsluit- datum	Hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werke- lijke- rente	Restschuld 31 december 2023	Nieuwe leningen in 2024	Aflossing in 2024	Restschuld 31 december 2024	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2024	Aflossings- wijze	Aflossing 2025	Gestelde zekerheden
		€			%	€	€	€	€	€			€	
BNG 82843	05-07-1994	2.268.901	30	onderhands	1,63	75.627	-	75.627	-	-	0	lineair	-	gemeentegarantie
BNG 99844	24-12-2004	2.500.000	25	onderhands	3,97	600.000	-	100.000	500.000	-	5	lineair	100.000	waarborgfonds
BNG 103062	01-10-2007	2.500.000	25	onderhands	4,60	900.000	-	100.000	800.000	300.000	8	lineair	100.000	waarborgfonds
BNG 97088	18-03-2003	3.000.000	30	onderhands	4,81	1.000.000	-	100.000	900.000	400.000	9	lineair	100.000	waarborgfonds
BNG 103561	15-04-2008	2.500.000	25	onderhands	4,62	950.000	-	100.000	850.000	350.000	9	lineair	100.000	waarborgfonds
NWB B00126	01-04-2011	10.918.600	27	onderhands	0,17	5.955.600	-	397.040	5.558.560	3.573.360	14	lineair	397.040	waarborgfonds
BNG 93918	03-12-2001	4.537.802	40	onderhands	5,24	2.042.012	-	113.445	1.928.567	1.361.342	17	lineair	113.445	waarborgfonds
BNG 101108	08-12-2005	6.000.000	39	onderhands	3,99	6.000.000	-	-	6.000.000	6.000.000	21	einde looptijd	-	waarborgfonds
BNG 101107	08-12-2005	4.000.000	40	onderhands	3,89	2.200.000	-	100.000	2.100.000	1.600.000	21	lineair	100.000	waarborgfonds
BNG 101627	03-05-2006	4.000.000	40	onderhands	4,41	2.300.000	-	100.000	2.200.000	1.700.000	22	lineair	100.000	waarborgfonds
BNG 113861	01-07-2020	3.400.000	15	onderhands	2,12	2.719.999	-	226.667	2.493.332	1.359.997	11	lineair	226.667	onborgd
BNG 116630	11-09-2023	8.900.000	30		3,39	8.825.833	-	296.667	8.529.166	7.045.831	28	lineair	296.667	waarborgfonds
TOTAAL						33.569.071	-	1.709.446	31.859.625	23.690.530			1.633.819	

21 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE WINST-EN-VERLIESREKENING OVER 2024

	2024	2023
	€	€
37. Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening		
Zorgverzekeringswet	86.471.957	84.187.036
Wet langdurige zorg	32.929.482	30.565.077
Subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies of door het Zorginstituut op grond van de Wet langdurig zorg	59.220	73.531
Forensische zorg	6.028.370	3.696.447
Beschikbaarheidsbijdrage zorgfuncties	4.434.932	4.416.733
Overige baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening	-	46.259
	<u>129.923.961</u>	<u>122.985.083</u>

Toelichting:

De baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening is ruim 5% gestegen. Dit betreft vooral het effect van geïndexeerde tarieven bij de verschillende financiers.

Overige baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening

Continuïteitsbijdrage	-	29.630
Bijdrage meerkosten	-	16.629
	<u>-</u>	<u>46.259</u>

Toelichting:

In 2023 zijn alle vergoedingen in het kader van de continuïteit en meerkosten als gevolg van Covid-19 afgehandeld.

38. Opbrengsten Jeugdwet

Opbrengsten Jeugdwet	<u>10.284.725</u>	<u>8.738.084</u>
----------------------	-------------------	------------------

39. Andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten

Opbrengsten WMO	11.193.469	10.436.737
Overige zorgprestaties	1.460.151	1.293.572
	<u>12.653.620</u>	<u>11.730.309</u>

	2024	2023
	€	€
40. Overige bedrijfsopbrengsten		
Opbrengsten winkels	610.272	614.073
Opbrengsten POH	3.435.455	3.237.804
Opbrengst detachering	1.482.128	1.273.862
Opbrengst verkoop activa	445.648	-
Opbrengst uit verhuur	841.045	555.136
Overige opbrengsten	2.247.336	1.650.483
	<u>9.061.884</u>	<u>7.331.358</u>

Toelichting:

In 2024 zijn de Overige opbrengsten onder andere gestegen door meer opbrengsten uit verhuur.

De Opbrengst verkoop activa betreft de boekwinst uit de verkoop van het pand "De Griend" in Franeker.

41. Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten

Personeel niet in loondienst	<u>8.029.996</u>	<u>8.191.153</u>
------------------------------	------------------	------------------

Personeelskosten

42. Lonen en salarissen

Brutolonen	<u>86.983.382</u>	<u>80.846.460</u>
------------	-------------------	-------------------

43. Sociale lasten

Premies sociale verzekeringswetten	<u>13.903.419</u>	<u>12.856.475</u>
------------------------------------	-------------------	-------------------

44. Pensioenlasten

Pensioenlasten	<u>8.221.251</u>	<u>7.467.699</u>
----------------	------------------	------------------

Personeelsleden

	2024	2023
FTE		
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van fulltime eenheden zorg gerelateerd	1.064	1.079
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van fulltime eenheden niet zorg gerelateerd	282	278
	<u>1.346</u>	<u>1.357</u>

	2024	2023
	€	€
45. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa		
Immateriële vaste activa	253.059	588.826
Materiële vaste activa	5.285.588	5.414.769
Financiële vaste activa	5.124	5.653
	<u>5.543.771</u>	<u>6.009.248</u>

46. Overige waardevermindering van immateriële en materiële vaste activa

Overige waardeverminderingen materiële vaste activa	1.336.670	-
Overige waardeverminderingen financiële activa	2.562	-
	<u>1.339.232</u>	<u>-</u>

Toelichting:

De overige waardevermindering materiële vaste activa betreft de afwaardering van de projectkosten Brédyk van de jaren 2021 t/m 2023. Om te zorgen dat de nieuwbouw aansluit op de toekomst, zowel in het ontwerp als in betaalbaarheid, is het eerste ontwerp herzien en is GGZ Friesland in 2024 opnieuw begonnen met de plannen. Dit betekent dat alle kosten gemaakt t/m 2023 geen toekomstige economische voordelen meer opleveren en alle kosten geboekt moeten worden ten laste van de exploitatie 2024.

47. Overige bedrijfskosten

Overige personeelskosten	5.805.260	6.162.046
Onderhoud en energiekosten	5.076.939	4.846.208
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	4.301.067	4.325.111
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	3.337.600	3.069.187
Autokosten	1.334.543	1.276.953
Mutatie dubieuze debiteuren	31.964	50.783
Algemene kosten	10.976.267	9.421.310
Huur en leasing	4.361.376	4.295.002
Mutatie voorzieningen	1.225.244	262.807
Kosten Covid-19 crisis	-	9.306
	<u>36.450.260</u>	<u>33.718.713</u>

Toelichting:

In de Overige bedrijfskosten zijn de meeste posten toegenomen onder invloed van de inflatie.

De Algemene kosten zijn voornamelijk toegenomen door de implementatiekosten € 960K van het nieuwe EPD systeem (ONS) en overige advieskosten bestaande uit kosten nieuw EPD systeem (ONS) € 120K en het project capaciteitsmanagement € 573K.

De Mutatie voorzieningen zijn toegenomen doordat in 2023 vernieuwd inzicht was verkregen in de voorziening generatiepact met betrekking tot de deelnamekansen. De deelnamekansen was op basis van de werkelijke instroom lager dan boekjaar 2022 ingeschat, hetgeen heeft geresulteerd in een verlaging van de voorziening in 2023.

Mutatie voorzieningen

Mutatie voorziening generatiepact	36.283	-897.806
Mutatie voorziening langdurig zieken	887.577	971.999
Mutatie voorziening ambtsjubilea	301.384	188.614
	<u>1.225.244</u>	<u>262.807</u>

Financiële baten en lasten

	2024	2023
	€	€
48. Rentebaten en soortgelijke opbrengsten		
Rentebaten	558.051	227.176

Toelichting:

De Rentebaten zijn toegenomen door een toename van de positieve saldi van de liquide middelen.

49. Rentelasten en soortgelijke kosten

Rentelasten	1.095.456	1.119.449
Rentelasten financial lease	70.174	77.128
Rente impact wijziging disconteringsvoet	65.599	173.025
Bereidstellingsprovisie	34.704	128.250
Borgingskosten	27.011	41.906
	<u>1.292.944</u>	<u>1.539.758</u>

Toelichting:

De post Rente impact wijziging disconteringsvoet betreft het verschil in de contante waarde van het oude en nieuwe percentage van de gehanteerde disconteringsvoet voor de voorzieningen. De disconteringsvoet in 2024 bedraagt 3,34% (2023: 3,56%).

In 2023 was er vanwege een kasgeldfaciliteit een bereidstellingsprovisie en borgingskosten opgenomen. De kasgeldlening is in september 2023 omgezet in een langlopende lening, waardoor deze kosten vervallen zijn in 2024.

50. Aandeel in het resultaat deelnemingen

Aandeel resultaat Synaeda PMC B.V.	1.699.274	1.607.706
Aandeel resultaat GGZ Collectief B.V.	10	7
	<u>1.699.284</u>	<u>1.607.713</u>

51. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen GGZ Friesland en een natuurlijk persoon of entiteit die verbonden is met GGZ Friesland. Dit betreffen onder meer de relaties tussen GGZ Friesland en haar deelnemingen, de bestuurders en de functionarissen op sleutelposities. Onder transacties wordt verstaan een overdracht van middelen, diensten of verplichtingen, ongeacht of een bedrag in rekening is gebracht. Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag. De bezoldiging van de bestuurders en toezichthouders is opgenomen in de toelichting van de geconsolideerde winst- en verliesrekening.

22 VASTSTELLING EN GOEDKEURING

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De raad van bestuur van Stichting GGZ Friesland heeft de jaarrekening 2024 opgemaakt en vastgesteld in de vergadering van 6 mei 2025.

De raad van toezicht van GGZ Friesland heeft de jaarrekening 2024 goedgekeurd in de vergadering van 27 mei 2025.

Resultaatbestemming

In de statuten is geen bepaling opgenomen ten behoeve van de resultaatbestemming, waardoor de Raad van Bestuur heeft besloten het resultaat te verdelen volgens de resultaatverdeling in hoofdstuk 14, Winst- en verliesrekening over 2024.

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

W.G.

Drs. A.J. Bell MCM (RvB) 27 mei 2025

W.G.

Drs. G.M. van der Meer (RvB) 27 mei 2025

W.G.

Drs. ing. G. Jaarsma (RvT) 27 mei 2025

W.G.

Drs. T. Boer (RvT) 27 mei 2025

W.G.

E.A. de Boer MBA (RvT) 27 mei 2025

W.G.

Drs. G. Majoor (RvT) 27 mei 2025

W.G.

Ir. P.M. van Rooij (RvT) 27 mei 2025

W.G.

Drs. R. Mentjox (RvT) 27 mei 2025

OVERIGE GEGEVENS

OVERIGE GEGEVENS

1 Statutaire regeling winstbestemming

Het resultaat wordt toegekend aan het vermogen.

In art. 10.7c van de statuten staat dat besluiten van de raad van bestuur omtrent resultaatbestemming aan de voorafgaande goedkeuring van de raad van toezicht onderworpen zijn.

2 Nevenvestigingen

Vestigingsnummer 000039752569

Naam GGZ Friesland Heerenveen

Bezoekadres Kastanjelaan 1, 8441NC Heerenveen

Vestigingsnummer 000039752577

Naam GGZ Friesland Drachten

Bezoekadres Compagnonsplein 1, 9202NN Drachten

Vestigingsnummer 000039752585

Naam GGZ Friesland Franeker

Bezoekadres Burgemeester J Dijkstraweg 6, 8801PG Franeker

Vestigingsnummer 000039752739

Naam GGZ Friesland Dokkum

Bezoekadres Birdaarderstraatweg 80 B, 9101PK Dokkum

Vestigingsnummer 000049462547

Naam Stichting GGZ Friesland

Bezoekadres Harlingerweg 54 A, 8801PD Franeker

Vestigingsnummer 000049463918

Naam Stichting GGZ Friesland

Bezoekadres Sixmastraat 2, 8932PA Leeuwarden

Vestigingsnummer 000049464000

Naam Stichting GGZ Friesland

Bezoekadres K R Poststraat 131, 8448EB Heerenveen

Vestigingsnummer 000049464159

Naam Stichting GGZ Friesland

Bezoekadres Jetting 1, 8862AK Harlingen

Vestigingsnummer 000049464574

Naam Stichting GGZ Friesland

Bezoekadres Borniastraat 34 b, 8934AD Leeuwarden

Vestigingsnummer 000049464817

Naam Stichting GGZ Friesland

Bezoekadres Zonnedauw 2 a, 9202PA Drachten

Vestigingsnummer 000049464949

Naam Stichting GGZ Friesland

Bezoekadres De Drie Dukatons 13, 8917ET Leeuwarden

Stichting GGZ Friesland te Leeuwarden

Vestigingsnummer 000049464981
Naam Stichting GGZ Friesland
Bezoekadres De Drie Dukatons 11, 8917ET Leeuwarden

Vestigingsnummer 000049465031
Naam Stichting GGZ Friesland
Bezoekadres De Drie Dukatons 15, 8917ET Leeuwarden

Vestigingsnummer 000052989682
Naam GGZ Friesland Bertilla
Bezoekadres Burgemeester Wuiteweg 140, 9203KP Drachten

Vestigingsnummer 000039752720
Naam GGZ Friesland Sneek
Bezoekadres Simmerdyk 19, 8601ZP Sneek

Vestigingsnummer 000039485455
Handelsnaam Synaeda Sneek
Bezoekadres Simmerdyk 19, 8601ZP Sneek

Vestigingsnummer 000039485463
Handelsnaam Synaeda Leeuwarden
Bezoekadres Sixmastraat 1, 8932PA Leeuwarden

Vestigingsnummer 000039485471
Handelsnaam Synaeda Heerenveen
Bezoekadres Kastanjelaan 1, 8441NC Heerenveen

Vestigingsnummer 000039485498
Handelsnaam Synaeda Drachten
Bezoekadres De Opgang 2 1, 9203GD Drachten

Vestigingsnummer 000039485501
Handelsnaam Synaeda Dokkum
Bezoekadres Rondweg-West 35 S, 9101BE Dokkum

Vestigingsnummer 000049023020
Handelsnaam Synaeda Digitale Poli
Bezoekadres Sixmastraat 3, 8932PA Leeuwarden

Vestigingsnummer 000001185721
Handelsnaam Synaeda Buitenpost
Bezoekadres Kerkstraat 41, 9285TA Buitenpost

Vestigingsnummer 000061464406
Handelsnamen Synaeda Arnhem
Synaeda Sport
Bezoekadres Papendallaan 60, 6816VD Arnhem

3 CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van bestuur en de raad van toezicht Stichting GGZ Friesland

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van Stichting GGZ Friesland (of hierna 'de stichting') te Leeuwarden (hierna 'de jaarrekening') gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting GGZ Friesland per 31 december 2024 en van het resultaat over 2024 in overeenstemming met de vereisten voor de jaarrekening bij en krachtens artikel 40b van de Wet marktordening gezondheidszorg en de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2024;
- 2 de geconsolideerde en enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2024; en
- 3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Op deze jaarrekening zijn de voorschriften van de Regeling openbare jaarverantwoording WMG (RojWMG) van toepassing.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting GGZ Friesland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle van de jaarrekening of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de RojWMG en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag, de overige gegevens, en het verslag van de interne toezichthouder in overeenstemming met de RojWMG.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de vereisten voor de jaarrekening bij en krachtens artikel 40b van de Wet marktordening gezondheidszorg en de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT). In dit kader is de raad van bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de raad van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van de jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevatten als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring de aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft/geven van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij zijn verantwoordelijk voor het plannen en uitvoeren van de groepscontrole om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen met betrekking tot de financiële informatie van de entiteiten of bedrijfsonderdelen binnen de groep als basis voor het vormen van een oordeel over de jaarrekening. Tevens zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de beoordeling van de controlewerkzaamheden die in het kader van de groepscontrole zijn uitgevoerd. Wij dragen de volledige verantwoordelijkheid voor onze controleverklaring.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Enschede, 28 mei 2025

KPMG Accountants N.V.

J. Dijkstra RA

GGZ Friesland